

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANASANAT DALI

SANATTA ÇOCUK İMGESİNİN SERAMİK UYGULAMALARLA YORUMU

ÜLVİYE PERÇİNCİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

LEFKOŞA
2020

SANATTA ÇOCUK İMGESİNİN SERAMİK UYGULAMALARLA YORUMU

ÜLVİYE PERÇİNCİ

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
SANAT VE TASARIM ANASANAT DALI

YÜKSEK LİSANS TEZ

Tez Danışman
Doç. HÜSEYİN ÖZÇELİK

LEFKOŞA
2020

KABUL VE ONAY

Ülviye Perçinci tarafından hazırlanan “Sanatta Çocuk İmgesinin Seramik Uygulamalarla Yorumu” başlıklı bu çalışma, 10/01/2020 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

JÜRİ ÜYELERİ

Doç.Hüseyin Özçelik (Danışman)
Yakın Doğu Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi
Plastik Sanatlar Bölümü

Prof.Dr.Nazan Sönmez
Yakın Doğu Üniversitesi
Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi
Plastik Sanatlar Bölümü

Prof.Dr.Vüsal Bağirov
Uluslararası Kıbrıs Üniversitesi
Güzel Sanatlar, Tasarım ve Mimarlık Fakültesi
Grafik Bölümü

Prof.Dr. Mustafa Sağsan
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin, tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim. Tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Yakın Doğu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım.

- Tezimin tamamı heryerden erişime açılabilir.
- Tezim sadece Yakın Doğu Üniversitesinde erişime açılabilir.
- Tezimin iki (2) yıl süre ile erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde tezimin tamamı erişime açılabilir.

Tarih:10.01.2020

İmza

Ülviye Perçinci

TEŞEKKÜR

Çalışmanın ortaya çıkmasındaki süreçte başta maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen aileme ve sevgili eőime, danışmanlığımı kabul ederek değerli katkıları ve yorumları ile bu çalıőmayı gerçekleőtirmeme yardımcı olan kıymetli hocam Doç.Hüseyin Özçelik 'e, tüm önerileri ve değerli yardımları için hocam, Prof.Dr. Nazan Sönmez, Öğr.Gör. Gökhan Okur ve Doç. Erdoğan Ergün'e, metin çevirilerinde bana yardımcı olan, Hikmet Talipoğluları'na çok teşekkür ederim.

ÖZ

SANATTA ÇOCUK İMGESİNİN SERAMİK UYGULAMALARLA YORUMU

Geçmişten günümüze, sanatta çocuk imgesinin seramik uygulamalarla yorumu konulu eser metni çalışmasında plastik sanatlarda konu olan çocuk betimlemeleri araştırılmış ve farklı sanatçıların bakışıyla yüzyıllar içinde nasıl ele alındığı incelenmiştir. Ağırlıklı olarak Ortaçağ Avrupa'sında sanata konu edinilen çocuk imgesinin süreç içinde nasıl gelişim gösterdiği ve sanatçıların örnekleri araştırılarak ortaya konulmuştur.

Sanatta çocuk imgesinin ilk olarak Rönesans döneminde ağırlıklı olarak dinsel içerik ile yapılan resim ve heykel kompozisyonlarında sıklıkla kullanıldığı gözlemlenmiştir. Çoğunlukla Meryem Ana ve çocuk İsa konusunun işlendiği görülmüştür. Çağdaş sanatta ise bir kompozisyonun parçası olmaktan çok özgürce tek başına kullanıldığı görülmüştür. Araştırmada referans alınan sanatçıların çocuk merkezli sanat eserleri tez kapsamındaki uygulamalarla ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, sanatta çocuk imgesi, seramik, sanat, araştırma, gözleme, Ortaçağ, Rönesans

ABSTRACT

COMMENTARY ON CHILD ART IMAGERY PRACTISED USING CERAMICS

From the past till today, the topic child imagery of art in practise with ceramics and plastic art has been researched and observed by different artists through the decades. In the depth of Middle ages in europe, child art has been the main focus observing how child imagery art has shown progress within time by researching artists work as prof. It has been observed that religious statues and pictures were mainly common in the Renaissance period. It has been observed that the majority of art has been focussed on Mother Mary and baby Jesus. In contemporary art, instead of a composition, individual art has been observed. In research, references have been taken from child centered art and has been applied to this thesis.

Keywords: Child, Child art imagery, ceramics, art, observation, research, Middle age, Renaissance period

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	i
BİLDİRİM.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
GÖRÜNTÜLER DİZİNİ.....	viii
GİRİŞ.....	1

1.BÖLÜM

TARİHSEL SÜREÇTE ÇOCUK İMGESİ.....	2
1.1 Çocuk İmgesinin Dinsel Amaçlı Kullanımı	4
1.2 Çocuk İmgesinin Mitolojide Kullanımı.....	14
1.3 Çocuk İmgesinin Dinsel Baskıdan Kurtuluşu.....	18

2.BÖLÜM

ÇAĞDAŞ SANATTA ÇOCUK İMGESİ.....	31
2.1 Resimde Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar.....	32
2.2 Heykelde Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar.....	44
2.3 Seramikte Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar	60

3.BÖLÜM

SANATTA ÇOCUK İMGESİNİN SERAMİK UYGULAMALARLA YORUMU.....	73
SONUÇ.....	92
KAYNAKÇA.....	96
EK KAYNAKÇA.....	97
İNTERNET KAYNAKLARI.....	97
ÖZGEÇMİŞ.....	108
İNTİHAL RAPORU.....	109

GÖRÜNTÜLER DİZİNİ**Sayfa No**

Görüntü 1 : Kuş Yüzlü Ana Tanrıça Terracotta M.Ö 1200-1450 8x20cm Kıbrıs.....	2
Görüntü 2 : İsus ve Oğlu Horus Bronz 19.1 x 4.1 x 10.8cm M.Ö 1360Mısır.....	3
Görüntü 3 : Romus ve Remulus'u Emziren Kurt Bronze 75x114cm 500.....	3
Görüntü 4 : Meryem ve Çocuk İsa Ahşap oyma 79.5 x 31.7 x 29.2 cm 1175– 1200.....	4
Görüntü 5 : Duccio di Buoninsegna Meryem ve Çocuk İsa Ahşap Üzerine Tempera, 68x47 cm, 1280	5
Görüntü 6 : Bakire ve Çocuk Mermer 223x150cm 1350	6
Görüntü 7 : Leonardo da Vinci Bakire ve Gülen Çocuk Ahşap 1472	7
Görüntü 8 : Madonna ve Çocuk Ahşap Üzerine Tempera 245.7 x 137.3 cm 1480-1532	8
Görüntü 9 : Andrea Montegna Cherubimlerle Meryem ve Çocuk İsa yakl. ahşap üzeri tempara 88x71cm 1485	9
Görüntü 10 : Correggio Çocuk İsa'ya Tapınma Tuval Üzerine yağlı boya 81x67cm 1518-1520	10
Görüntü 11 : Rubens, Peter Paul Melekler tarafından hayran olunan Madonna 1577-1640	11
Görüntü 12 : Hemşire ve Çocuk Ahşap Üzerine Tempera 106x90cm 1590	12
Görüntü 13 : Lucas Cranach the Elder-Caritas Ahşap Üzerine Tempera 52x32cm1534	13
Görüntü 14 : Giacinto Gimignani Bir Çocuğun Ruhu İçin Mücadele Eden Melek ve Şeytan tuv.üz yağl. 67x50cm1606	13
Görüntü 15 : Pieter Paul Rubens Romulus ve Remus tuv.üz yağl. 2,130x120mm 1616	14
Görüntü 16 : Giovanni Francesco Romanelli 1610-1662 tuv.üz yağl. 94x123cm ..	15
Görüntü 17 : Simon Hurtrelle "Kronos" Mermer 165X80cm 1699	15
Görüntü 18 : Charles Joseph Natoire "Venus ve Adonis" tuv.üz yağl. 1740 94.9 x 119.1 cm.....	16
Görüntü 19 : Thomas Banks Thetis, Styx Nehri'nden sarkıtılan çocuk Mermer heykel 1790	17
Görüntü 20 : Jacques Lois David Venüs ve Üç Güzelliğin Silahsızlandığı Mars	17
Görüntü 21 : Rogier Van Der Weyden Meryem'in resmini yapan Aziz Luka tuv.üz yağl. 137x110cm 1399.....	18
Görüntü 22 : Pieter Bruegel "Çocuk Oyunları" tuv.üz yağl. 118x161cm 1560.....	19

Görüntü 23 : Sir Anthony van Dyck "Bir Aile Portresi" tuv.üz yağl. 113x94cm 1618	20
Görüntü 24 : Pieter de Grebber Anne ve Çocuğu ahşap üzeri yağlı boya 99x73cm 1622	21
Görüntü 25 : Louis le Nain Köylü Aile tuv.üz.yağl. 113x159cm 1643	22
Görüntü 26 : Pierre Mignard Kabarcık Üfleyen Marie Anne de Bourbon tuv.üz yağl. 132x96cm 1674	23
Görüntü 27 : William Hogarth Graham Ailesi Çocukları tuv.üz yağl. 160x181cm 1742	24
Görüntü 28 : Giacomo Ceruti Sepetli çocuk tuv.üz. yağl. 130x95cm 1745	25
Görüntü 29 : Francisco Goya Manuel Osorio Manrique de Zúñiga tuv.üz yağl. 127x101.6 cm 1788	26
Görüntü 30 : Edouard Manet Flüt Çalan Çocuk tuv.üz yağl. 160x97 cm 1866	26
Görüntü 31 : Renoir Martial Caillebotte'un Kızları tuv.üz yağl. 65x81 cm, 1895 ...	27
Görüntü 32 : Picasso Güvercinli Çocuk tuv.üz yağl. 73x54 cm, 1901	27
Görüntü 33 : Pierre Auguste Renoir Oyun oynayan Claude Renoir tuv.üz yağl. 46x55cm 1906	28
Görüntü 35 : Henri Matisse Piyano Dersi tuv.üz yağl. 245.11x 212.725 cm 1916 .	29
Görüntü 36 : Otto Dix Göbek Kordonuyla Bebek Tahta üzerine karışık teknik 35x40cm 1927	29
Görüntü 37 : Picasso Bebeğiyle ve Oyuncak Atıyla Maya tuv.üz yağl. 73x60cm 1938	30
Görüntü 38 : Vincent Van Gogh Bebek Marcelle Roulin tuv.üz yağl.' 35x24cm 1888	33
Görüntü 39 : Marlene Dumas İlk İnsanlar tuv.üz yağl. 200x150 1991	33
Görüntü 40 : Paul Gauguin Uyuyan Çocuk tuv.üz yağl. 40x60cm 1903	34
Görüntü 41 : Paula Modersohnbecker Kırmızı Minderde Oturan Çocuk tuv.üz yağl. 66,5 × 58 cm 1904	34
Görüntü 42 : Balthus Kız ve Kedi tuv.üz yağl. 59 x 51 cm 1912	35
Görüntü 43 : Köthe Kollwitz Hayatta Kalanlar baskı resim 55x70cm 1922	36
Görüntü 44 : Pablo Picasso Paulo Soyтары Kılığında tuv.üz yağl. 130x 97,5 cm, 1924	36
Görüntü 45 : Salvador Dali Dünyadaki Bebek Haritaları guaj boya kolaj 47x39cm 1939	37
Görüntü 46 : Jesus Ortiz Tajonar Anne ve Çocuk Markette tuv.üz yağl. 83x67cm 1960	37
Görüntü 47 : Gottfried Helnwein Utanç Verici tuv.üz yağl. 60x35cm 1971	38

Görüntü 48 : Neşet Günal Korkuluk I tuv.üz yağl. 186x116cm 1986	39
Görüntü 49 : Marlene Dumas Ressam tuv.üz yağl. 200,7 x 99,7 cm 1994.....	39
Görüntü 50 : Banksy Kırmızı Balonlu Kız duvar resmi 35x50cm 2002	40
Görüntü 51 : Neş'e Erdok Pembe Çantalı Kız tuv.üz yağl. 130x97 cm 2007.....	41
Görüntü 52 : Neş'e Erdok Gölköy tuv.üz yağl. 150x100 cm 2012	41
Görüntü 53 : Bankys Köle İşçi duvar resmi 80x50cm 2012.....	42
Görüntü 54 : Erdoğan Ergün duvar resmi 2015	42
Görüntü 55 : Gustav Sundiv Anne ve Çocuk tuv.üz yağl.70x40cm 2016.....	43
Görüntü 56 : Gustav Sundiv Baba ve Oğlu tuv.üz yağl. 70x40cm 2016	43
Görüntü 57 : Jerôme Duquesnoy Manneken Pis bronz 80x45cm 1619.....	45
Görüntü 58 : Wilhelm Lehmbruck Oturan Çocuk bronz 34x19cm 1910.....	45
Görüntü 59 : Giovanni De Martino Çocuk bronz 44x 23 cm 1870-1935	46
Görüntü 60 : Abastenia St Leger Eberle Anne ve Çocuk bronz 30x15cm 1919 ...	46
Görüntü 61 : De Martino Giovanni Yengeç Avcısı bronz 70x50cm 1870 1935	47
Görüntü 62 : Gustav Vigeland Sinirli Çocuk bronz 100x45cm 1940	47
Görüntü 63 : Unlauf Anne ve Çocuk Mermer 70x35cm 1950.....	48
Görüntü 64 : Henry Moore Aile bronz 248x356cm 1950	48
Görüntü 65 : Marie Uchytlová Savaşın Çocuk Kurbanları bronz 1969.....	49
Görüntü 66 : Daryl Smith 'Sadako Sasaki bronz 150x50cm 1990	50
Görüntü 67 : Chong Fah Cheong Eğlenen Çocuklar bronz 2000	50
Görüntü 68 : Banksy Eylem Yapan Balerin 100X45cm 2005	51
Görüntü 69 : Sam Jinks Bebek Bal mumu 70x40cm 2005	51
Görüntü 70 : Cynthia Consentino Çiçek Kız 90x40cm	52
Görüntü 71 : Dionisio Cimorelli Çocuk No:3 Metal 60x35cm 2008	52
Görüntü 72 : Yaşam Şaşmazer Erkek Çocuk ahşap 130 cm 2009.....	53
Görüntü 73 : Yaşam Şaşmazer Bööö Ahşap 150cm 2010.....	53
Görüntü 74 : Dina Margolina Oynayan Çocuklar bronz 38 x 50 x 12 cm 2010	54
Görüntü 75 : Cynthia Consention Silahlı Kız Metal 12.5x11.5 cm 2010	54
Görüntü 76 : Damien Hirst Fetüs 2013	55
Görüntü 77 : Gehard Demetz ahşap 66 1/8 x 20 1/2 x 12 5/8 2012	55
Görüntü 78 : Yaşam Şaşmazer Kötücül Kız ahşap 2012	56
Görüntü 79 : Malgorzata Chodakowska Kleine Balerina bronz 160x40cm 2015 ..	57
Görüntü 80 : Can Aktaş Bebek bronz 2015	57
Görüntü 81 : Hans Op de Beeck Timo Polyester, Ahşap, Çelik, Kaplama 2017	58
Görüntü 82 : Alison Bell Ayın Üzerinde 30x18cm karışık teknik 2017	58
Görüntü 83 : Damien Hirst Çocuk bronz 2018	59
Görüntü 84 : Willy Verginer Çocuk ve Deniz ahşap 130x50cm 2019	59

Görüntü 85 : Benjamin Yamaç seramik 23" x 9" x 8" 1959.....	60
Görüntü 86 : Maria Rita Pires seramik 15x5cm 1975.....	61
Görüntü 87 : Audrey Blackman "Woman Lib" 23x14cm 1977	61
Görüntü 88 : Audrey Blackman Çocuk seramik 20x6cm 1990	62
Görüntü 89 : Akio Takamori Uyuyan Kadın ve Çocuk seramik 2003 ..	62
Görüntü 90 : Akio Takamori Çocuklar 2007	63
Görüntü 91 : Cynthia Consentino Çiçek Kız 90x40cm 2007.....	63
Görüntü 92 : Nella Buscot seramik 25x10cm 2008	64
Görüntü 93 : Cynthia Consentino Öfke Nöbeti seramik 90x30cm 2009.....	64
Görüntü 94 : Maria Rubinke Küçük Tehlikeli Faktör porselen 10x8cm 2011	65
Görüntü 95 : Maria-Rubinke Kanlı porselen 10x7cm 2013.....	65
Görüntü 96 : Christina Bothwell Yaşayan Hayalet seramik ve cam 20cm 2014 ..	66
Görüntü 97 : Christina Bothwell Renkli Rüyalara cam ve seramik 2014.....	66
Görüntü 98 : Jurga Martin seramik 2014.....	67
Görüntü 99 : Jurga Martin seramik 45cm 2014	67
Görüntü 100 : Perihan Şan Arslan Çocukluk seramik üzerine mono baskı 63x58x5cm 2014	68
Görüntü 101 : Johnson Tsang Yine! Bunu Kim Yaptı? porselen 30cm 2014	68
Görüntü 102 : Kimberly Cook Benim Yönüm porselen 50cm 2015	69
Görüntü 103 : Ronit Baranga Mezar Bekçisi Çocukları 40cm 2015.....	69
Görüntü 104 : Gunyoung Kim porselen 60cm 2016	70
Görüntü 105 : Kimberly Cook Yama porselen 50x35cm 2016	70
Görüntü 106 : Gunyoung Kim Paylaşılabilir seramik 2016	71
Görüntü 107 : Christina Bothwell cam ve seramik 30x15cm 2017	71
Görüntü 108 : Anne Laure Pérès seramik 2018.....	72
Görüntü 109 : Johnson Tsang Yüksek Işık porselen 40x30cm 2019.....	72
Görüntü 110 : Yıldızlar İzleyen Çocuklar 13x4cm 2019	74
Görüntü 111 : Saklambaç Oynamak İstemeyenler 13x4cm 2019.....	75
Görüntü 112 : Piknik Yapanlar 13x4cm 2019.....	75
Görüntü 113 : Mola 13x4cm 2019.....	76
Görüntü 114 : Suskunlar 13x4cm 2019.....	76
Görüntü 115 : Seyirci 13x4cm 2019.....	77
Görüntü 115 : Balonlu Çocuk 13x4cm 2019	78
Görüntü 116 : Kitap Okuyan Çocuklar 13x4cm 2019	78
Görüntü 117 : Kay Kayı paylaşamayan Çocuklar 13x4cm 2019	79
Görüntü 118 : Yorgun 13x4cm 2019.....	80
Görüntü 119 : Oyun İçin İkna Etme 13x4cm 2019	80

Görüntü 120 : Kulaktan Kulağa 13x4cm 2019.....	81
Görüntü 121 : Top Oyunu 13x4cm 2019.....	82
Görüntü 122 : Düşünce 13x4cm 2019	82
Görüntü 123 : Rüzgara Karşı 13x4cm 2019.....	83
Görüntü 124 : Ego 13x4cm 2019.....	84
Görüntü 125 : Haylaz 13x4cm 2019	84
Görüntü 126 : Tırmanış 13x4cm 2019	85
Görüntü 127 : Zirve 13x4cm 2019	86
Görüntü 128 : Özgüven 13x4cm 2019	86
Görüntü 129 : Sadık Dost 13x4cm 2019.....	87
Görüntü 130 : Oyunbozan 13x4cm 2019	87
Görüntü 131 : Mızıkçı Çocuk 13x4cm 2019	88
Görüntü 132 : Hikaye 13x4cm 2019	89
Görüntü 133 : Balıkçı Çocuk 13x4cm 2019.....	89
Görüntü 134 : Oyuncak Uçak 13x4cm 2019	90
Görüntü 135 : Festival 13x4cm 2019	91

GİRİŞ

Çocukluk, yaşam zincirinin doğal ve değişmez halkalarından biridir. Genellikle çoğumuz 'çocukluk' kelimesinin saflığın ve temizliğin temsili olarak görürüz. Değişik toplumlarda ve tarih evrelerinde çocuğun farklı bir yerinin olduğunu görebiliriz. Araştırma metni Ortaçağ'dan günümüze kadar ki süreçte çocuk imgesinin farklı işleniş biçimlerini kapsamaktadır. Bu araştırma metnin de çocuk imgesine dair yazılı ve görsel kaynaklar incelenmiş konu ile ilgili tüm plastik sanatlar dönemleri ve sanatçıları araştırılmıştır.

Çocuk imgesinin yüzyıllar boyunca hangi aşamalardan geçtiği resim ve heykel sanatına ne derece etki ettiği gösterilmiştir. Bu süreçte yapılan eserlerde çoğunlukla çocukların yüz ifadelerinin kullanıldığı gözlemlenmiştir. ifadecilik akımı olarak tanımlanan bu süreçte çocuk imgesi bedensel ifade aracı olarak kullanılması görülmüştür.

Tez kapsamında çocuk bedeninin, ifadeleri gözlemlenmiş ve çalışmalara konu edinilmiştir. Çoğunlukla, çocuk oyunlarına yer verilmiş, çeşitli oyun araçlarıyla kompozisyonlar oluşturulmuştur. Böylelikle çocuklara özgü bedensel ifadeler vurgulanmaya çalışılmıştır.

1.BÖLÜM

TARİHSEL SÜREÇTE ÇOCUK İMGESİ

Tarihsel sürecine bakıldığında çocuk imgesinin kullanımının ilk olarak antik dönemle başladığı görülür.

Görüntü 1 : Kuş Yüzlü Ana Tanrıça Terakota M.Ö 1200-1450 8x20cm Kıbrıs
Kaynak: https://research.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details.aspx?objectId=400210&partId=1

M.Ö 1200-1450 yılları arasında yapıldığı tahmin edilen kuş yüzlü terakota kucağında bebeği ile yapıldığından bu dönemlerde kadının doğurganlığı ve bereketi anne ve çocuk teması ile ön plana çıkartılmak istenmiştir.

Daha sonraki dönemde ise bu tema Mısır heykellerinde görülür. Burada görülen anne ve çocuk teması ilk örneklerden olarak karşımıza çıkar.

Görüntü 2 : İsus ve Oğlu Horus Bronz 19.1 x 4.1 x 10.8 cm M.Ö 1360 Mısır
Kaynak: http://www.tarihpedia.com/misir_tanrilar_isis.html

Mısır tarihinde tanrıça İsus sadık eş ve anne konusu ele alınarak bu dönemde bir çok bronz heykeli yapılmıştır.

Görüntü 3 : Romus ve Remulus'u Emziren Kurt Bronze 75x114cm 500
Kaynak: <https://www.arkeolojikhaber.com/haber-romus-ve-romulus-5003/>

Roma Mitolojisinde yaşanan ve heykel ve resime konu edilen Romus ve Remulus'u emziren kurt heykeli teması 5.Yüzyılda karşımıza çıkmaktadır. Roma'nın kurucuları olan Romus ve Remulus ikiz kardeşler doğdukları gün bir sepet içerisinde Tibet Nehrine bırakılır ve onları siyah bir dişi kurt bulur ve

süt emzirir. Efsaneye göre dişi kurt ikizlerin hayatını kurtarır ve daha sonra çiftçi bir aile ikizlere sahip çıkar. Bu nedenle bu heykel Roma'nın bir sembolü haline gelir.

1.1 Çocuk İmgesinin Dinsel Amaçlı Kullanımı

Sanatta çocuk imgesi dinsel içerikli olarak 11-12. Yüzyıllarda Meryem'in kucağındaki çocuk İsa kompozisyonu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kompozisyonlarda çocuk İsa bedeni çocuk ölçülerinde görüldüğü halde kafası yetişkin insan ölçülerinde küçük yetişkinler olarak betimlenmiştir.

13.Yüzyılda ise Kilisenin yönetimi altında bulunan sanat, dinsel konulara ağırlık verdiği için çocuk İsa imgesinin daha da öne çıktığı görülmüştür. Bu dönemde resmedilen çocuk imgelerinin yetişkinlerinden tek farkı boyut olarak daha küçük resmedilmeleri olarak görülür. Bir figürün, çocuk olduğunun anlaşılabilmesi için, sadece yüz ifadesi ve bedensel özellikleri değil boyut olarak da küçük resmedildiği görülmüştür.

Görüntü 4 : Meryem ve Çocuk İsa Ahşap oyma 79.5 x 31.7 x 29.2 cm 1175–1200
Kaynak: <https://www.metmuseum.org/blogs/collection-insights/2018/virgin-and-child-sculptures-met-cloisters-heavenly-bodies>

Bu dönemdeki çocuk modeli, resimli anlatımlarla kalmamış aynı zamanda da yapılan heykellerde de çocuğun tıpkı birer yetişkinmiş gibi yüz ifadesi kullanıldığı görülmektedir.

Görüntü 5 : Duccio di Buoninsegna Meryem ve Çocuk İsa Ahşap Üzerine Tempera, 68x47 cm, 1280 Kaynak: <http://arsizsanat.com/orta-cag-resminde-italo-byzantine-izler/>

Sanatta kullanılan çocuk figürleri, ilk olarak dinsel içerikli kullanılmasıyla beraber,. bu dönemde çocuk İsa'yı bir çocuk gibi değil bir kurtarıcı gibi göstermek isteniyordu. Çocuk İsa tanrısal olmalıydı, bu nedenle sanatçılar yetişkin görünümünde resmediyorlardı. Duccio di Buoninsegna'nın yaklaşık 1280 tarihli "Meryem ve Çocuk İsa" konulu çalışmasında Çocuk İsa figürünün gerçekçi bir yüz ifadesi ve vücut biçimi orantıları gerçekçi bir çocuk görüntüsü değildir. 13.yüzyılın başına kadar ise bu kompozisyonlarda çocuk İsa bedeni çocuk ölçülerinde görüldüğü halde kafası yetişkin insan ölçülerinde betimlenmiştir.

Aries'e göre; "Daha erken tarihli Ortaçağ yazmalarından verdiği örneklerde çocuk figürleri, boyut olarak küçültülmeleri dışında herhangi bir çocuksu ifade ve nitelik taşımazken 14. Yüzyıla ait bu resimde ise figür, bedensel ölçüleri ile bir çocuk görünümü ortaya koymaktadır. (Daşçı, 2008, S. 28)

Görüntü 6 : Bakire ve Çocuk Mermer 223x150cm 1350

Kaynak: <http://onceiwasacleverboy.blogspot.com/2017/01/fourteenth-century-alabaster-virgin-and.html>

13.Yüzyılın sonlarına doğru ise çocuk imgesi, çocukluk kavramına biraz daha yakın çocuk tipleri görülmeye başlanmıştır. Bu dönemde meleklerin yüzlerindeki ifadeler çocuksu ve sevimli olarak resmedilmiştir. Ortaçağ'da çıplak olarak resmedilmeyen ve aynı zamanda Meryem ve İsa temalı kullanılan çocuk imgesi, Ortaçağ'ın sonlarına gotik dönemde çocuk imgesi giysileri olmadan ruhun bedenden ayrı olarak ele alındığı görülmüştür. Batı sanatında çocuk imgesinin kullanımı kimi zaman çeşitli simgesel anlamlar yüklemiştir. Örneğin; çıplak çocuk figürleri, bedenden ayrılan ruh olarak görülmektedir. Çocuk imgesi, Bizans batı sanatında ise ölümlerin burnundan çıkmaktaydı. Bir insanın ruhu için mücadele eden melek ve şeytan teması Ortaçağ'dan itibaren batı sanatında da görülmeye başlanmıştır.

Görüntü 7 : Leonardo da Vinci Bakire ve Gülen Çocuk Ahşap 1472
Kaynak: <https://www.sott.net/article/409428-Virgin-with-laughing-child-Scholars-unveil-Leonardo-da-Vincis-only-surviving-sculpture>

14. Yüzyılda Leonardo da Vinci'nin yapmış olduğu heykelde yine "Meryem ve İsa" teması işlenmiştir. Burada Meryem ve İsa teması işlenmesine rağmen hem heykelde hem de resimde orantıların doğru bir biçimde ele işlendiği görölmeye başlamıştır. Çocuk imgesi artık yetişkin gibi değil, çocuksu bir şekilde ele alınmaktadır.

Görüntü 8 : Madonna ve Çocuk Ahşap Üzerine Tempera 245.7 x 137.3 cm 1480-1532
 Kaynak: <https://www.brooklynmuseum.org/opencollection/objects/9692>

Hristiyan sanatının erken dönemlerinden itibaren çocuk imgesi karşımıza İsa'nın çocukluğu olarak çıkıyor. İsa'nın doğumu ve Meryem'in ölümü sahnelerinde çocuk imgesi sıklıkla kullanılıyordu. Bu sahnelerde çocuk imgesi, insanlar ve tanrı arasında iletişim kuran, çocuk bedeni içerisinde kanatlı genellikle resimde ve heykelde Meryem ve İsa'nın tepesine konumlandırılmış olan Putto adı verilen meleklerdir.

Çocuğun simgesel imgeleri içinde en yaygın olanı putto'lardır. Putto'lar özellikle Rönesans ve Barok sanatta görülen kanatlı ve tombul çocuk figürleridir. Putto Eros'tan kaynaklanan bir imgedir. Ve aynı zamanda Musa'lardan Erato'nun atribütüleri arasındadır. (Daşçı, 2008, S. 175)

Putto'lar Roma dininde ruhların cennete taşınmasında önemli rolü olduğuna inanılmaktaydı. Dinsel içerikli çalışmalarda melek olarak din dışı konularda ise aşkın habercisi olarak yer alırlardı. Melek olarak ele alınanların bir diğer

adı ise Cherubim'dir. Cherubim'in dinsel içerikli resimlerde kullanımı yaygındı amacı ise tanrıyla iletişimin bu şekilde olduğu ile alakalıdır.

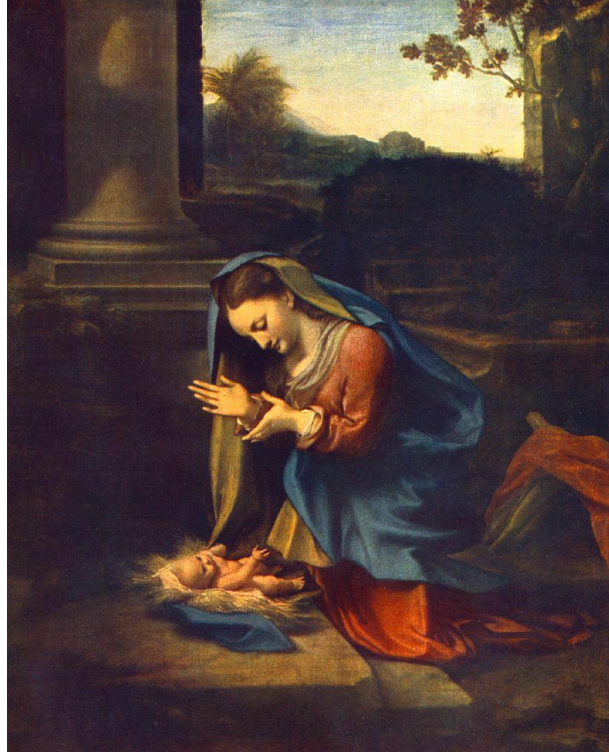

Görüntü 9 : Andrea Mantegna Cherubimlerle Meryem ve Çocuk İsa yakl. ahşap üzeri tempura 88x71cm 1485

Kaynak: <https://useum.org/artwork/The-Madonna-of-the-Cherubim-Andrea-Mantegna-1485>

Rönesans sanatının tımbul ve kanatlı çocuk melekleri bazı örneklerde, melek sınıflandırması içinde bir grup oluşturan cherubim kimliğinde betimlenmişlerdir. Cherubim'ler Erken Hristiyanlık sanatında tutarken gösterdikleri kitap yada kağıt rulosundan, sonraki örneklerde kurtulmuş ve bedenleri olmayan bir baş ile ikişer kanattan ibaret tımbul yüzlü çocuklar olarak betimlenmeye başlamışlardır. (Webber,1938, S.216)

Meryem Ana ve İsa temalarında kurtulan çocuk imgesi bedenleri olmayan insanlar ve tanrı arasında iletişim kuran melekler olarak karşımıza çıkmaktadır. Daha sonraları Meryem ve Çocuk İsa temasında çocuk İsa çıplak olarak ve bir çocuğun gerçek boyutları ve ifadesiyle resmedilmeye başlanıldığı görülmektedir.

Görüntü 10 : Correggio Çocuk İsa'ya Tapınma Tuval Üzerine yağlı boya 81x67cm 1518-1520

Kaynak: <http://www.antoniodacorreggio.org/The-Adoration-Of-The-Child-1518.html>

Ortaçağ'da insan doğduğunda günahkar olarak dünyaya geldiğine inanılarak, çocukların kötü davranışlarının sebebi olarak şeytani varlıklar olarak dünyaya gelmekte olduklarını düşündüklerinden dolayı yetişkinler bu dönemde çocukları, sert yönetim ve denetim altında tutmaya çalışmışlardır. Çok fazla ağlayan ve susmak bilmeyen çocuklar için, çocuklarda kötü bir ruhun var olduğuna inanılmaktaydı. Çoğu zaman aileler ve bakıcılar çocukları yalnız bırakmak zorunda kaldıklarından dolayı çocukların başına bir şey gelmesini bile kötü şansa, kötü ruhlara ve Tanrı'nın gazabına uğradıklarını düşünmekteydiler.

Görüntü 11 : Rubens, Peter Paul Melekler tarafından hayran olunan Madonna 1577-1640
Kaynak: http://hoocher.com/Peter_Paul_Rubens/Peter_Paul_Rubens.htm

Rönesans sanatçılarının, gerçeği yansıtmak ve doğayı birebir taklit etme dürtüsüyle birlikte, çocuk imgesini bu dönemde doğal ve en gerçek hallerine tumbul, sevimli ve hayat dolu bebeklere dönüşmüştür.

Sanat, kilisenin yönetimdeyken dinsel içerikli konular ele alınması birçok insanın okuma yazma bilmemesinden kaynaklanarak bazı dinsel anlatımların ikonlar ve dinsel içerikli temalarla sanat aracılığı ile yapıldığı gözlemlenmiştir. Ve halkı etkisi altına alma yanında insanları yapılmaması veya yapmaları gereken bazı şeyler konusunda da sanat aracılığı ile kontrol ettikleri söylenebilir.

Ortaçağ düşüncesinde insanın günahkar olarak dünyaya geldiğine inanılarak, yanlış davranışlar doğuştan gelen kötülüğe bağlanırdı. Bu görüşe göre çocuklar kötü, şeytani varlıklar olarak dünyaya geliyorlardı. Çocuğun doğası hakkında herhangi bir bilgi sahibi olmayan yetişkinler de, çoğu zaman sakıncalı ve sert yöntemlerle çocukları denetim altında tutmaya çalışıyorlardı. (Daşçı,2008,S.32)

Bunlardan bir tanesi ise çocukların dünyaya geldiklerin de kötü varlıklar olarak, halka yayılmasıyla annelerin çocuklarını süt annelere emzirmesinin gündeme getirilmesidir. Çocukların süt annelere verilmesi tarafından emzirilmesiyle anne baba bağı oluşmamaktaydı. Yaklaşık sekiz ay ile 2 yıl

arasında evinden uzakta kalan çocuk evine döndüğünde uyum sağlayamazdı. Ortacağ'dan Rönesans dönemine kadar süren süt annelik, bilim adamlarının çocuklar üzerinde araştırma yapmasıyla birlikte çocukların kendi ailelerinin yanında yaşamını sürdürmesinin ve kendi annesi tarafından emzirilmesi önemli olduğunu, kanıtlanması ile Kilise ile ortak bir çalışma yapılmış, bunun sonucunda Caritas teması sanatta işlenmiştir.

Görüntü 12 : Hemşire ve Çocuk Ahşap Üzerine Tempera 106x90cm 1590
Kaynak: https://www.wikiwand.com/nl/Virgo_lactans

Gerçekten de Rönesans resimlerinde Çocuk İsa'yı emziren Meryem temasının (Maria Lactans, Virgo Lactans) oldukça yaygın olarak ele alındığı görülür. (Daşçı, 2008, S.41)

Rönesans döneminde İtalya'da ortaya çıkan, hemşire Caritas simgesini temsilen bir kadın hemşire çocuğu emzirir. Bu tema Rönesans'da çocukların biri göğsünde üç yada dört çocuk hemşirenin etrafını çevrelemiş bir kadın imgesine dönüştürülmüştür. Çocuk imgesinin Rönesans'ta bir diğer kullanım teması ise (1484-1545) yılları arasında Meryem'in gençlik İsa'nın ise bebeklik yada çocukluk dönemindedir.

Görüntü 13 : Lucas Cranach the Elder-Caritas Ahşap Üzerine Tempera 52x32cm1534
 Kaynak:[https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucas_Cranach_d.%C3%84._-_Caritas,_1534_\(Schaffhausen\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucas_Cranach_d.%C3%84._-_Caritas,_1534_(Schaffhausen).jpg).

Ünlü Ressam Giogio Vasari, Le Vite adlı eserini şu sözleriyle tamamlamaktadır; “Doğa onu dünyaya bir armağan olarak yarattı” sözleri ile tanımladığı Raffaello’nun bir Cuma günü sabaha karşı üçte dünyaya geldiğini ve bir ressam olan babası Giovanni’nin, doğan çocuğun bir süt anne tarafından emzirilmesini istemediğinden söz etmektedir. (Daşçı,2008,S.41)

Görüntü 14 : Giacinto Gimignani Bir Çocuğun Ruhu İçin Mücadele Eden Melek ve Şeytan
 tuv.üz yağl. 67x50cm1606
 Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Giacinto_Gimignani

Bizans sanatında ise genellikle ruh simgesi kanatsız bir çocuk olarak görülür, fakat Ortaçağ’dan itibaren Batı sanatında ruh çocuk olarak, baş ucunda da

mücadele eden melek ile şeytan olurdu. Çocuk imgesi bu dönemlerde ölüm temasıyla işlenmiştir.

1.2 Çocuk İmgesinin Mitolojide Kullanımı

16.yüzyılda çocuk imgesi, Mitolojik hikayelerde de karşımıza çıkıyor. Bu dönem mozaik ve heykellerinde, yapım tarihi belli olmasa da kompozisyonların içerisinde çocuk imgesi yer almaktaydı. Özellikle Roma ve Yunan Mitoloji'sinde çocuk figürleri karşımıza tanrı olarak çıkmaktadır.

Görüntü 15 : Pieter Paul Rubens Romulus ve Remus tuv.üz yağl. 2,130x120mm 1616
Kaynak: <https://cloacamaxima1.wordpress.com/personen/legendarische-figuren/remus/>

Batı sanatında çocuk imgesi sayısız birçok konu içinde bazen de öyküleyici konunun anlaşılmasında belirleyici rol oynar. Bunlardan bir tanesi ise, Remus ve Romulus kardeşleri dişi bir kurt tarafından emzirilmesi hikayesidir.

Latium bölgesindeki Alba Longa kentinin kralı Numitor erkek kardeşi Amulius tarafından devrilince, kızı Rhea Silvia da Alba Longa tahtına varisleri doğurmaması için bir Vesta bakiresi olmaya zorlanır. Ancak, savaş tanrısı Mars'ın tecavüzüne uğrar; böylece Romulus ve Remus adlı ikizleri doğurur. Amulius genç kadını zindana atar ve oğullarını Tiber Nehri'nin kıyısına bırakır. (Mitoloji,2005,S.200)

Görüntü 16 : Giovanni Francesco Romanelli 1610-1662 tuv.üz yağl. 94x123cm
 Kaynak: <https://ms.ticotourandtravel.com/1288-fast-facts-on-kronos>

Aynı şekilde, Kronos'un çocuklarını doğar doğmaz yemesi hikayesi de resim ve heykel sanatına konu olmuştur.

Görüntü 17 : Simon Hurtrelle "Kronos" Mermer 165X80cm 1699
 Kaynak: <http://utpictura18.univ-montp3.fr/GenerateurNotice.php?numnotice=B0961>

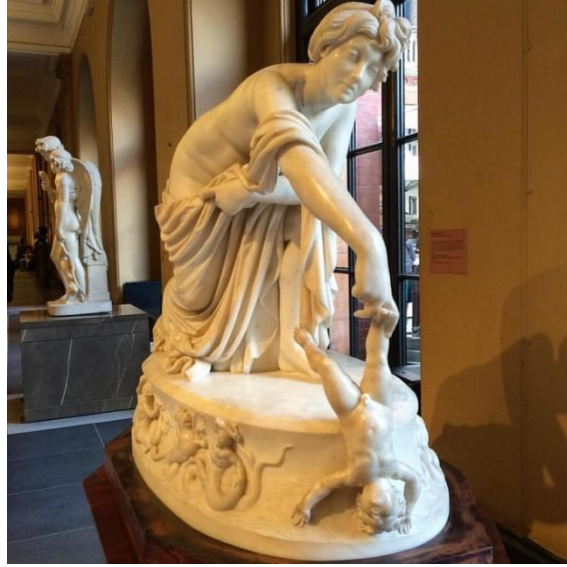
Plastik sanatlarda konu olarak ele alınan bir diğer Mitoloji hikayesi ise kendi çocuklarının azrali olarak heykel ve resim sanatına aktarılan Kronos'dur. Kral Hirodos, hikayesi "Günahsızların Katli" ile Yahudilerin Kralı olmasını

engellemek için bölgedeki tüm iki veya üç yaşında olan erkek çocuklarını öldürmesiyle ilgili bu tema kullanılır.

Görüntü 18 : Charles Joseph Natoire "Venus ve Adonis" tuv.üz yağl. 1740 94.9 x 119.1 cm
Kaynak: <https://www.philamuseum.org/collections/permanent/84635.html>

Yunan ve Roma döneminde aşk tanrıçası olarak bilinen Eros sanatta çocuk imgesinin kişileştirdiği bir figürdür. Aşk sahnelerinde, yer alan Eros bu sahnelerde çiftlerin üzerinde elinde okuyla süzülmemektedir.

Görüntü 19 : Thomas Banks Thetis, Styx Nehri'nden sarkıtılan çocuk Mermer heykel 1790
 Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thetis_dipping_Achilles_in_the_River_Styx_by_Thomas_Banks_02.jpg

Ayağından tutularak baş aşağı nehire sarkıtılan bebek yine Yunan Mitoloji'sinde Yunanlıların büyük kahramanı olan Akhilleus' akla getirir. Thetis oğlunu korumak için doğduktan sonra onu, Styx ırmağına batırır, böylelikle çocuğun bedeni yara almaz.

Görüntü 20 : Jacques Lois David Venüs ve Üç Güzelliğin Silahsızlandırdığı Mars
 Kaynak: <https://www.theartstory.org/artist/david-jacques-louis/artworks/>

Eros mitolojide elinde oku ile dolaşan aşk tanrıçası olarak, resimlerde betimlenmektedir. Yunan mitolojisinde çocuk imgesi temasıyla karşımıza aşk tanrıçası Eros çıkar. En çok bilinen çocuk tasviri Eros'dur.

1.3 Çocuk İmgesinin Dinsel Baskıdan Kurtuluşu

14-15. yüzyıllar arasında tıp da ve din adamları, ebeveynlerin çocuklarını tanrının sunduğu doğal yöntemlerle beslemeleri gerektiği konusunda birleşmişlerdir, böylece İtalya sanatını da içine alarak Rönesans döneminde, gerçekte Meryem ve İsa'yı emziren Meryem temasının oldukça yaygın olduğu görülür. Meryem temasının ele alındığı bu resimler topluma bir anlamda ve dinsel bir konu ile örnek olarak gösterilmiştir.

Görüntü 21 : Rogier Van Der Weyden Meryem'in resmini yapan Aziz Luka tuv.üz yağl.
137x110cm 1399

Kaynak: <https://naruhog.ru/tr/sleep/rogir-van-der-veiden-biografiya-i-kartiny-hudozhnika-v-zhanre-severnoe/>

Çocuğun annesi, tarafından emzirilmesi yönündeki uyarılarına rağmen Ortaçağ'dan Rönesans toplumuna geçen sütannelik uygulaması, bu dönemde de yaygın olarak varlığını sürdürmüştür. Sosyal yapı ve eğitim sisteminin de etkisiyle anne-baba ile çocuklar arasında güçlü bir bağ gelişemezdi. (Daşçı,2008,39)

Ortaçağ'da Rönesans toplumuna geçen süt annelik uygulaması bu dönem de yaygın olarak varlığını sürdürmüştür. Çocuğun annesiyle bağı tamamen olmazken, sütanneler belirli ücret karşılığı ile çocuğun bakımını ve beslenmesini üstlenirdi. Bu uygulamayla birlikte bebeklerin ölüm riskini arttırmıştır. Tıp ve din adamlarının ortak bir karar vermesiyle birlikte, annelerinin çocuklarını Tanrı'nın vermiş olduğu doğal yöntemleri kullanarak kendi sütleriyle beslemeleri konusunda birleşmiş, böylece kilise Çocuk İsa'yı emziren Meryem kullanarak dinsel bir konu ile toplumsal mesaj vermeye çalışılmıştır. Böylelikle, emzirme teması resimlere konu olmaya başlamıştır.

Görüntü 22 : Pieter Bruegel "Çocuk Oyunları" tuv.üz yağl. 118x161cm 1560

Kaynak: <https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2016/07/01/cocuk-oyunlari-ve-bruegelin-oyunu/>

1515-1569 yılları arasında usta ressam Pieter Brugel çocuk oyunları adlı tablosu sunduğu oyun çeşitliliği ile çocukların yaz mevsiminde fiziksel çaba ve beceriye dayalı çeşitli oyunlar oynadığının resmidir. Modern Çağ'da Brugel'in bu resminin farklı yorumlamaları yapılmıştır. Bazı araştırmacılara göre bu tablo Altın çağı temsil ettiği düşünülmektedir. Çocuk oyunları, Eski Çağlarda ve Avrupalı sanatçılar tarafından sıklıkla ele alındığı görülmüştür.

Hollanda'da çocuk imgesi hızla çoğalmıştır. Çocuk İsa ve kanatlı melekten çocuk imgesi kurtularak özgürce kendi uğraşıyla doğal ortamında ele alınan çocuk imgesi figürleri yer almıştır. Hollandalı sanatçılar çocuk imgesini kış sporları, ayakkabısını bağlayan, buz üzerinde kayan, golf oynayan, sallanan oyuncak atlar, çemberler, topaçlar, bilyelerle oynayan hemen hemen her dönemiyle resmedilen çocuklar ele alınmaya başlanmıştır.

Görüntü 23 : Sir Anthony van Dyck "Bir Aile Portresi" tuv.üz yağl. 113x94cm 1618
 Kaynak: <https://gameriskprofit.ru/tr/dosug-i-otdyh/biografiya-i-kartiny-hudozhnika-van-deika-van-deik-biografiya-i-kartiny/>

Kutsal aile portreleri dışındaki aile portreleri 15.yüzyıldan itibaren görülmeye başlar. Bu siparişlerin nedeni aile üyelerinin özellikle yaşlı olan kişilerin ailelerinin gelecek nesillere aktarma isteği ile ilgilidir. Avrupa tarihinde "Yeniden Doğuş" olarak adlandırılan Rönesans dönemi, düşünce ve sanatı da etkileyerek tema olarak sıklıkla seçilen dinsel içerikli eserler üretmeyi bırakıp, insan merkezli bir anlayışı benimseyerek Ortaçağ'da olduğu gibi bu dönemde de evliliklere ve aileye önem verilmiştir. Bunun ile birlikte doğal yaşamlarında resmedilen ailelerin tablolarını görmekteyiz..

Postman şöyle demektedir: "Çocukluk fikri, Rönesans'ın büyük icatlarından biridir. Belki de en insani olanıdır. Bilim, ulus-devlet ve dinsel özgürlükle birlikte hem toplumsal bir yapı hem de psikolojik bir koşul olarak çocukluk, on altıncı yüzyıl esnasında oluşmuş ya da ortaya çıkmış ve günümüze kadar inceltmiş ve desteklenmiştir" (Postman, 2004,S.8)

Görüntü 24 : Pieter de Grebber Anne ve Cocuğu ahsap üzeri vaalı boya 99x73cm 1622
Kaynak: <https://www.franshalsmuseum.nl/en/art/mother-and-child/>

Emzirme sanat tarihinde uzun bir süre konu edilmiştir. Çocuk İsa'yı emziren Meryem temalıdan sonra Caritas'daki hemşirenin çocukları emzirmesi dışında, 17. Yüzyıldan itibaren bebeklerini emziren sıradan annelerin de resim konusu olduğu görülür.

16.yüzyıldaki emzirme sahnelerinin etkisiyle birlikte, resimlerde kullanılan çocuk imgesi 17. Yüzyılda ise sıradan ve gündelik olaylar temalı iç mekanın önemle vurgulandığı ortamlarda annenin çocuğunu emzirirken ki görüntülerine sıklıkla rastlamaktayız.

Görüntü 25 : Louis le Nain Köylü Aile tuv.üz.yağl. 113x159cm 1643

Kaynak:<https://tr.khanacademy.org/humanities/monarchy-enlightenment/baroque-art1/france/v/antoine-or-louis-le-nain-peasant-family-in-an-interior-2nd-quarter-of-the-17th-century>

Rönesans dönemi, insan merkezli bir anlayışı benimsediği için Ortaçağ'da olduğu gibi bu dönemde de evliliklere ve aileye önem verilmiştir. Bunun ile birlikte doğal yaşamlarında resmedilen ailelerin tablolarını görmekteyiz.

Sanatta çocuk imgesi konu olarak dinsel içerik dışında kullanılmazken bu dönemde aile portrelerinin çizimlerinde yer almasıyla başlar. Bunun nedeni ise kendi aile resimlerinin gelecek kuşaklarına aktarma istediği ile ilgilidir. Böylelikle çocuk imgesinin kullanıldığı aile portreleri yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu çoğunlukla Hollanda'da yaygınlaşmış aynı zamanda ailelerin gündelik yaşamları da resimlerde konu alınmaya başlanmıştır.

Görüntü 26 : Pierre Mignard Kabarcık Üfleyen Marie Anne de Bourbon tuv.üz yağl.
132x96cm 1674

Kaynak:https://art.rmngp.fr/fr/library/artworks/pierre-mignard_louise-marie-de-bourbon-mademoiselle-de-tours_huile-sur-toile-f1c2b0f0-f671-4e42-8c2b-fd2291db6b9c

“Kabarcık Üfleyen Marie Anne de Bourbon ” isimli tabloda zengin saraylı güzel kıyafetler içerisinde resmedilmiş oyun oynayan bir kız çocuğu tema olarak işlenmiştir.

Yapılan bazı kazı araştırmalarında ortaya çıkan ilk oyuncakların kilden hayvanlar ile oyuncak bebekler olarak yapıldığını söyleyebiliriz. Araştırmalar Ortaçağ’lar da çocukların oyuncakları, dövme demirden hayvanlar ve tahtadan bebeklerin yanı sıra maddi durumu kötü ailelerin çocuklarının oynadığı oyuncaklar ise beslenmek için kesilen hayvanların bazı bölgesindeki kemikleri ve organlarını balon yapıp şişirerek oynadıkları bahsedilmiştir.

Oyuncak ilk olarak Fransa’da 14-15.yüzyıllarda üretime başlandığı söylene de sanayi ürünü ilk bebekler 15.yüzyılda bu bebekler tahta ve kumaştan üretilmeye başlanmıştır. Almanya 16.yüzyılda çokça bulunan ormanları nedeni ile en çok oyuncak üretimini yapan ülke olmuştur.

Resim sanatında çocuk ve oyun teması bu dönemde en çok kullanan sanatçılardan biri Pieter Bruegel’dir. Çocuk oyunları tablosu 200’den fazla

çocuğun 75-78 farklı etkinlikte bulunduğu tablo Modern Çağ'da bu tablonun birçok farklı yorumu yapıldığı gözlemlenmiştir.

17. Yüzyılda Hollanda'da çocuk imgesi hızla çoğalmıştır. Çocuk İsa ve kanatlı melekten çocuk imgesi kurtularak özgürce kendi uğraşısıyla doğal ortamında ele alınan çocuk imgesi figürleri yer almıştır.

Bu dönem ile ilgili dikkat çeken özellik çocuklara gösterişli saray kıyafetlerini giydirdikleri kıyafetlerin yetişkinler ile aynı olduğudur. Bu dönemde en az yetişkinler kadar çocuk imgesi portrelerde ve heykellerde önemli bir yere sahip olmuştur.

Görüntü 27 : William Hogarth Graham Ailesi Çocukları tuv.üz yağl. 160x181cm 1742
Kaynak: <http://georgianaduchessofdevonshire.blogspot.com/2011/01/hogarthsgraham-children.html>

18.yüzyıl portre sanatında çocuklar da büyükler kadar önemli bir yer tutmuştur. Toplumun her kesiminden çocuk, ait olduğu sınıfı gizlemeksizin resmedilmiştir. Varlıklı ailelerin çocukları tıpkı yetişkinler gibi süslü giysilerin içerisinde resmedilirken, yoksul ailelerin çocukları ise sürdürdükleri yaşamın nasıl olduğunu anlatan tablolar ile karşımıza çıkmaktadır.

Bazı sanatçılar tarafından İşçi çocukların da resimde konu edildiği görülse de soylu ailelerin çocukları resimlere konu oluyordu, fakat burada Ortaçağ'dan Rönesans dönemine kadar devam eden, kişilerin sosyal koşullarını ortaya koyan giyim kuşam bu dönemde soylu ailelerin çocuklarının da tıpkı

yetişkinler gibi gösterişli ancak rahatlığını düşünülmeden yetişkinlerin giyim tarzı ile giydirilmişlerdir.

Görüntü 28 : Giacomo Ceruti Sepetli çocuk tuv.üz. yağl. 130x95cm 1745
Kaynak: <https://www.analisedellopera.it/pitocchetto-portarolo-seduto/>

18.yüzyılda Avrupa nüfus bakımından gelişmesiyle tarım, veba salgınları geride bırakılarak gelişime başlamış ve iş olanakları yetersiz kalmıştır. Bu nedenle insanlar kırsal kesimdeki geçimlerini sağlayabilmek için yeni kurulmuş olan fabrikalarda çalışmaya başlamıştır. Bu fabrikalar günlük kullanım için üretilen ürünler yaparken çocukların küçük ve hızlı olmasını kullandılar. Örneğin; dokuma işleminde öncelikle hammaddenin kirinden arınması için tekne içine konur sabunla yıkanır bu işlem sırasında çocukların küçük ve hızlı ayakları çok işe yarardı. Bu dönemde, uygunsuz şartlarda ve zor işlerde çalıştırılan çocuk işçilerden etkilenen sanatçılar bu temayı resimde de kullanmıştır.

Görüntü 29 : Francisco Goya Manuel Osorio Manrique de Zúñiga tuv.üz yağl. 127x101.6 cm 1788

Kaynak: <https://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/49.7.41/>

15. yüzyıldan bu yana kendi doğal yaşamı ile resimlere konu olan çocuk imgesi teması, sınıf ayrımı yapılan resimlerden sıyrılıp 18-19.yüzyıllar arasında kullanılan bu temada çocuk imgesi yalın, sade ve doğal ortamlarında oyun oynayan, üzülen, kızan .. vb çocukların kendi doğal ifadeleriyle resmedilmeye başlanmıştır.

Görüntü 30 : Edouard Manet Flüt Çalan Çocuk tuv.üz yağl. 160x97 cm 1866

Kaynak: <https://resimbiterken.wordpress.com/2014/06/15/edouard-manetin-the-fifer-eseri/>

Edouard Manet, 1866 yıllarında tablolarında çocuk teması kullanan sanatçılar arasında yerini almıştır.

Görüntü 31 : Renoir Martial Caillebotte'un Kızları tuv.üz yağl. 65x81 cm, 1895
Kaynak: <https://www.1st-art-gallery.com/Pierre-Auguste-Renoir/The-Children-Of-Martial-Caillebotte.html>

Renoir resme bakanın ilgisini iki çocuğun yüzünde toplamak istemiştir. Bu nedenle onları çok yakından resmetmiş, gerideki vazoya az yer bırakmış ve çocuğun kucağındaki kitapları az sayıdaki fırça darbesiyle şekillendirmiştir. Renk yelpazesi basit, hatta nötr zeminden ayrılan renklerle sınırlıdır. (Gabriele Crepaldi, İng Çev. Cemal Kaan Emek, Art Book Renoir)

Görüntü 32 : Picasso Güvercinli Çocuk tuv.üz yağl. 73x54 cm, 1901
Kaynak: <https://paintingvalley.com/child-with-a-dove>

Picasso'nun Güvercinli çocuk tablosunda bir çocuğun saflığı ve elinde tuttuğu güvercine duyduğu şefkat teması işlenmeye çalışılmasının dışında Picasso'nun bu tabloyu Mavi dönem olarak adlandırdığı zamanda yapması fakat resmettiği çocuk temasında hüznün ve üzüntünün var olmadığı bir eser görmekteyiz.

Görüntü 33 : Pierre Auguste Renoir Oyun oynayan Claude Renoir tuv.üz yağl. 46x55cm
1906

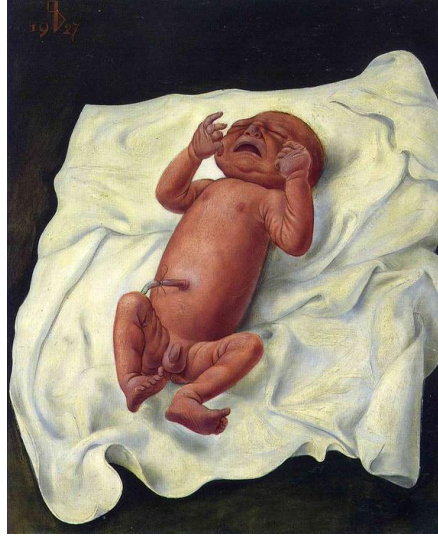
Kaynak: <https://www.musee-orangerie.fr/en/artwork/claude-renoir-playing>

19.yüzyılda çocuk imgesi, dinsel hiçbir tema bulunmadan yalnız başına doğal ortamında bazı sanatçılar tarafından resmedilmeye başlar. Çocukları en çok resmeden sanatçılardan bir tanesi ise Renoir'dur.

Görüntü 34 : Henri Matisse Piyano Dersi tuv.üz yağl. 245.11x 212.725 cm 1916
 Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-m/matisse-henri/henri-matisse-piyano-dersi-11477/>

Henri Matisse, fovizim akımını benimsemiş bu nedenle resimdeki dekor detayları rahatsız edicidir. Bu tablosun da,piyanosunu hevesle çalarken oğlu Pierre'yi resmetmiştir.

Görüntü 35 : Otto Dix Göbek Kordonuyla Bebek Tahta üzerine karışık teknik 35x40cm
 1927

Kaynak: <https://artofdarkness.co/post/139569584934/otto-dix-baby-with-umbilical-cord>

Otto Dix isimli sanatçı kendi oğlunun ilk doğduğu andan esinlenerek yaptığı tabloyu görmekteyiz.

Görüntü 36 : Picasso Bebeğiyle ve Oyuncak Atıyla Maya tuv.üz yağl. 73x60cm 1938

Kaynak: https://www.researchgate.net/figure/Pablo-Picasso-Maya-with-a-Doll-1938_fig1_266908918

19. Yüzyılın sonlarına kadar çocuklar oyuncak üretiminin çoğalmasıyla birlikte, Plastik sanatlar alanında ele alınan bir çok tema çocuğun oyun oynarken resmedilmesiydi.

Daha sonra 20.Yüzyılda ise Almanya da ifadecilik akımı ortaya çıkar ve kişinin duygusal durumunun önemli bir hale geldiği sanat akımı olarak, çocukların kırılğanlıkları, üzüntüleri, heyecanları v.b gibi bir çok bedensel ifadelerini kullanarak resim ve heykelde bu tema kullanılmıştır. Ve böylelikle çocuk imgesi 20.Yüzyılın gelmesiyle birlikte kalıplardan tamamen kurtulmuş, özgürce ve doğal ortamlarında ele alınmıştır.

20. yüzyılda ise çocuk imgesini konu edinen sanatçıların yeni teknik ve malzemeler kullanarak özgürce tek başına çocuk imgesini ele aldığı görülmüştür.

2.BÖLÜM

ÇAĞDAŞ SANATTA ÇOCUK İMGESİ

Çağdaş sanatla birlikte çocuk imgesi her hangi bir kompozisyonun parçası olarak değil tek bir eser olarak ortaya çıktığı görülür. Çoğunlukla çocuk kendi dünyasını yansıtan eserlerle ortaya konur. Örneğin; oyun oynarken, ağlarken, koşarken, gülerken gibi temalarda işlendiğini görmekteyiz.

Sanattaki çocuk imgesinin değişiminin çocukluk kavramının algılanış şeklinin değişimiyle eş zamanlı olduğu söylenebilir. Tarihsel süreç içinde çocuk teması soyun devam ettirilmek istenmesi ile önem kazanırken, tıpın teknolojinin ve bilincin artması ile “çocuk” kendine ait yeni bir alana ve kendi özel hayatına sahip olur.

Böylelikle, çocuk imgesi kendine özgü bir birey olarak yetişkinlerin dünyasında yerini aldığı gibi sanatta da bu etki görülmeye başlamıştır. Modern çağ ile birlikte çocuk imgesi masum, saf ve doğal halinden çıkar ve gündelik yaşamdaki olayların etkisiyle birlikte sanatta değişimlere uğramaya devam eder. Sanatçıların modern toplum yapısındaki çocuk imgesini yaratan çocuğun doğal yaşamında ele alınan konulara dayanırken Post Modernistler çocuğun yetişkinlerle olan ilişkisi yakınlık-uzaklık yani çocuğun sanat imgesi olarak eser içinde neyi ifade ettiği izleyicide hangi duyguları ön planda tutmaya çalıştığını vurgulamak istediği öne çıkmaktadır. Sanatçıların odak noktası olan çocuk imgesi toplumda yaşananlardan ve değişimlerden dolayı sürekli değişime uğramaya devam etmektedir.

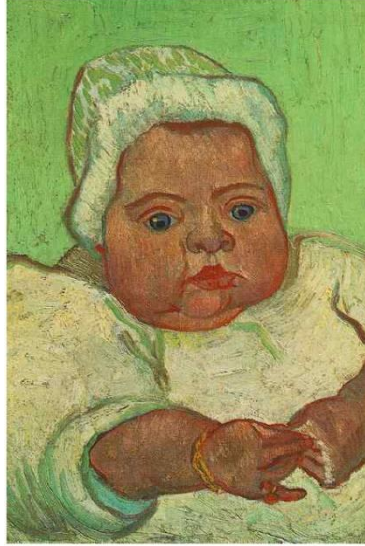
Helnwein bir röportajında şöyle der; “Benim sanatım cevap değil, aksine sorudur”
(Tzortzi,2016 S.30)

Gottfried Helnwein, sanatında çocuk imgesindeki masumiyetin yerini şiddet, suçluluk, şüphe duygusunu kullanarak vurgular. Bunun nedeni ise; çocukların yetişkinlerin gösterdiği yönde ilerlemeleri ve yetişkinlerin kendi eserlerini

görmekten hoşnutsuzluk ve rahatsızlık duyduğu için sanatında çocuk imgesi kullanımını tercih etmektedir.

2.1 Resimde Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar

Resim sanatının doğuşunu, eski kültürlerde okuma ve yazması olmayan insanlar için din kitaplarındaki anlatımların sanatçılar aracılığıyla kiliselere yapılan duvar resimleri ve ikonlarla başladığı söylenebilir. Çoğunlukla Meryem ve çocuk İsa kompozisyonlarının yer aldığı çalışmalar daha sonraları, Rönesans akımı ve sonrasında oluşan akımlarla, bağımsız sanatçılar ortaya çıktığı görülür. Buna bağlı olarak resimde Meryem ve Çocuk İsa teması azalmaya başlar. 18.yüzyıla birlikte çocuklar üzerindeki araştırmaların artmasıyla çocuk imgesi teması sanatçılar tarafından tek başına resmedilmeye başlamıştır. Çocuk imgesini konu olarak işleyen ressam, modern sanatın aksine üretim yöntemleri ve akımlarına göre incelenmesi güç olan ve çevrenin ve toplum bilincinin ağır bastığı resimleri konu alarak günümüzde çağdaş sanat olarak adlandırdığımız sanat akımından yararlanarak, tıpkı birer çocuk gibi “ilkel sanat” yani “özgürlük”, “duygu yoğunluğu”, “doğrudanlık”, “sembolik anlatım” ve “canlılık” göz ardı edilmeden eserlerini ortaya koymuşlardır. Resimde çocuk imgesini, konu olarak çalışan ressamın çocukların duygusal yönlerini sıklıkla işlediğini gözlemleyebiliriz. Resim sanatında çocuk imgesini konu alan sanatçıların ortak bir özelliğinden bahsedecek olursak, çocuk imgesini kullanan her sanatçı içerik olarak işleyeceği konu hüznün, keder veya üzüntü olsa bile çocuk resimlerinde kullanılan renklerin canlılığı ve çeşitliliği dikkat çekicidir.

Görüntü 37 : Vincent Van Gogh Bebek Marcelle Roulin tuv.üz yağl.' 35x24cm 1888
 Kaynak: <http://www.vincent-van-gogh-gallery.org/The-Baby-Marcelle-Roulin.html>

Çocuk imgesi, temasını yalın ve kendi başına kullanımı 18.yüzyılın başında olsada hemen hemen her sanatçı bir döneminde kendi tarzında çocuk temasını kullanmıştır Bu sanatçılardan bir tanesi ise Vincent Van Gogh'dur.

Görüntü 38 : Marlene Dumas İlk İnsanlar tuv.üz yağl. 200x150 1991
 Kaynak: http://www.artnet.com/magazineus/features/finch/finch12-11-08_detail.asp?picnum=1

Marlene Dumas, bebeklerin verdiği tepkileri ve yüz ifadelerini bir araya getirip çalışan ressamlardan..

Görüntü 39 : Paul Gauguin Uyuyan Çocuk tuv.üz yağl. 40x60cm 1903
Kaynak: <https://www.tarihnotlari.com/paul-gauguin/>

1900 yıllarda sanatçılar çocukların duyguları, davranışları, tepkileri ve ifadeleri yoğunlaşarak özgürce ve sade bir biçimde resimde çocuk imgesi kullanımını devam ettirmiştir. Paul Gauguin'in bu tablosu çocuklarının uyurken ki durgun ve rüyalara kapılmış halleri onu çok fazla etkilemiştir. Bu nedenle çocuklarını uyurken resmetmiştir.

Görüntü 40 : Paula Modersohn-Becker Kırmızı Minderde Oturan Çocuk tuv.üz yağl. 66,5 × 58 cm 1904

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-b/becker-paula-modersohn/paula-modersohn-becker-kirmizi-kareli-yastikta-ciftci-cocugu-3369/>

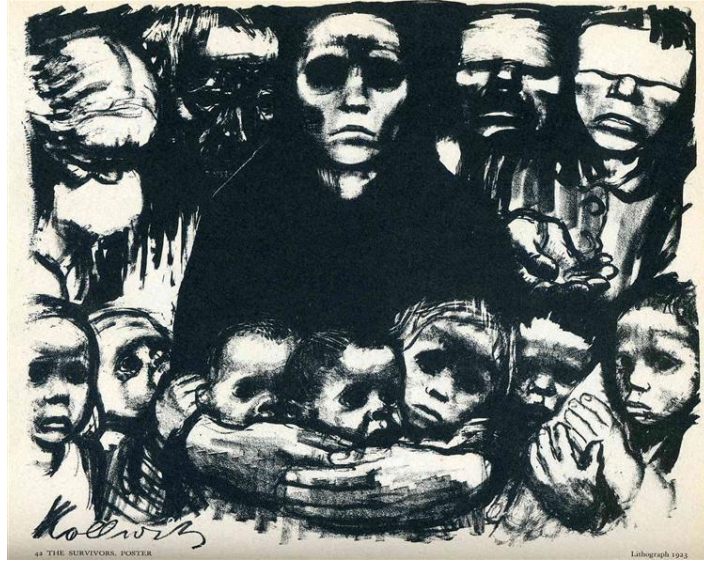
Kırmızı minderde oturan kız çocuğu, sakin ve dingin elindeki çiçeği tutarak oturmaktadır fakat resimdeki kullanılan renkler ve vücut dilinden birazdan kalkıp oyun oynamaya başlayacakmış hissi uyandırmaktadır.

Görüntü 41 : Balthus Kız ve Kedi tuv.üz yağl. 59 x 51 cm 1912

Kaynak: <https://www.latimes.com/entertainment/arts/la-xpm-2014-jan-04-la-et-cm-balthus-20140105-story.html>

Bazı sanatçılar çocukların, duygusal yönlerini ele alırken bazen de yetişkinlerin duymak yada görmek istemediği rahatsız edici olayları konu edinerek çocuğun o masum, saf hallerini resimlerine kullanmak yerine rahatsız edici toplum olarak yanlış bulduğumuz hareketler ve davranışları çocuk bedeninde izleyici düşündürmek için buluşturmuşlar. Çocuk portreleri 16.yüzyılda saraylı çocukların resmedilmesiyle başlasa da ressamlar arasında çocuk portreleri halen popülerliğini korumakla birlikte, portrelere yalınlık sadelik ve ifadecilik ön planda tutularak yapılmaya başlandığı gözlemlenmiştir.

Görüntü 42 : Köthe Kollwitz Hayatta Kalanlar baskı resim 55x70cm 1922
 Kaynak: <https://www.ikon-gallery.org/event/kathe-kollwitz/>

Hayatta Kalanlar, savaştan geriye kalan çaresiz, üzüntü dolu bir annenin çocuklarıyla tek başına kalmasını resmeden sanatçı Kollwitz özellikle savaşın anneleri ve çocukları üzerinde çok durmuştur. Yapmış olduğu baskı resimlerde acı ve çaresizliği hissetmekteyiz.

Görüntü 43 : Pablo Picasso Paulo Soyтары Kılığında tuv.üz yağl. 130x 97,5 cm, 1924
 Kaynak: <https://www.museopicassomalaga.org/en/paul-dressed-harlequin>

Picasso bu dönemde sahne kostümleri tasarlıyordu. 3 yaşındaki oğlu içinde partiler için kostümler hazırlatıyordu, kostümünü giyen Paulo bu resimde babasına modellik yapmıştır.

Görüntü 44 : Salvador Dalí Dünyadaki Bebek Haritaları guaj boya kolaj 47x39cm 1939
Kaynak: <https://www.salvador-dali.org/en/artwork/catalogue-raisonne-paintings/1939/485/baby-map-of-the-world>

Salvador Dalí sürreal akımını benimseyen ressamlardan olup gerçeküstün tuhaf ve çarpıcı eserleriyle ünlenmiş ressamlardan birisidir. Dalí 1939 yılında çocuk imgesini Dünyadaki bebek haritaları isimli eserinde bir bebek kafasını dünya olarak kullanarak çalışmıştır.

Görüntü 45 : Jesus Ortiz Tajonar Anne ve Çocuk Markette tuv.üz yağl. 83x67cm 1960
Kaynak: https://www.1stdibs.de/mobel/wandschmuck/gemalde/mutter-und-kind-auf-dem-markt-gemalde-von-jesus-ortiz-tajonar/id-f_6067363/

Çocuk imgesinin, dinsel içerik dışında tek başına kullanılmasından önce anne ve çocuk olarak kullanılan temalar ile başlayan çocuk imgesinin halen anne ve çocuk temasından tamamen kurtulmadığını görebiliriz.17.yüzyılda çocuk imgesinin tek başına çizilmeye başlanmasında saraylı çocukların ön planda olması ve kıyafetlerinin ağır çocuklara uygun olmadığı, yetişkinler gibi giydirildikleri gözlemlenmiştir. Bu eserde de tıpkı saraylı çocuklar gibi giydirilmiş bir kız çocuğu yer almaktadır.

Görüntü 46 : Gottfried Helnwein Utanç Verici tuv.üz yağl. 60x35cm 1971

Kaynak: https://www.helnwein.com/works/watercolors/image_553-Peinlich-Embarrassing

Gotfried Helnwein'e göre dünyada yaşanmış savaşlar, ırkçılık ve günümüz toplumlarının yaşadığı kötü olaylar çocuklardaki saflığın yitirilmesine neden olmuştur. Yeni neslin yitirmiş olduğu bu saflığını resimlerindeki yaralı yüzler ve kan ile ifade etmeye çalışmıştır.

Görüntü 47 : Neşet Günel Korkuluk I tuv.üz yağl. 186x116cm 1986
 Kaynak: <http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=108&Sayfa=144>

Neşet Günel, Türk ressamlarımızdan olup, daha çok Anadolu insanını resme alan, fakat eserlerinde gündelik yaşama önem veren ve eserlerinde çoğunlukla çocuk teması kullanmaktadır.

Görüntü 48 : Marlene Dumas Ressam tuv.üz yağl. 200,7 x 99,7 cm 1994
 Kaynak: <https://www.moma.org/collection/works/101473>

Dumas, eserlerinde genellikle kadın ve erkek teması ön planda olan bir sanatçıdır fakat 1994 de 6 yaşlarında olan kızı Helena'na bir gün resim yaparken kendini boyalara batırıp çıkarmış böylelikle kızının bu halinden esinlenerek bu eserini ortaya koymuştur. Ve ardından çocuklardaki ruh halini sıklık ile çalışmaya başlamıştır.

Görüntü 49 : Banksy Kırmızı Balonlu Kız duvar resmi 35x50cm 2002

Kaynak: <https://onedio.com/haber/tarihe-gecen-acik-artirma-banksy-nin-eseri-1-4-milyon-dolara-satildiktan-hemen-sonra-kendini-imha-etti-843090>

Banksy, çocuk temasını yetişkinlerin duygusal çöküşlerini ve yaşamlarını çocuklara yükleyen ve bu temalarda çocuk imgesine yetişkin sorunlarını ile birlikte ele alan sanatçılardan biridir.

Görüntü 50 : Neş'e Erdok Pembe Çantalı Kız tuv.üz yağl. 130x97 cm 2007
 Kaynak: http://www.neseerdok.com.tr/resimler.asp?g_id=41&s=1&r=350&l=

Neş'e Erdok, eserlerinde kadın, erkek ve çocuk ayırmaksızın çalışmış olduğu eserlerde duygusallığın ve ifadeciliğin ön planda tutulduğu eserler üretmektedir. Erdok, hemen hemen her döneminde çocuk temasını gerek kalabalık kompozisyonda yada tek başına kullanmış ve çocuk yüzlerine mutluluk, keder, üzüntü güçlü anlamlar yüklemiştir.

Görüntü 51 : Neş'e Erdok Gölköy tuv.üz yağl. 150x100 cm 2012
 Kaynak: http://www.neseerdok.com.tr/resimler.asp?g_id=46&s=2&r=422&l=

Sanatçının genellikle her gün karşısına çıkan insanlardan etkilenerek yapmış olduğu eserleri bazen bir sokak satıcısı bazen üst kademedeki biri olabilmektedir. Resmetmiş olduğu çocuk figürleri yine sokak da karşılaşmış olduğu çocuklardır. Bu çocukları resmederken deforme olmuş, halleri, ifadeleri, vücut hatları ve ilginç psikolojik duruşları ile betimlerken yanında çocuklara eşlik eden oyuncakları veya kişisel eşyalarına yer vermiştir.

Görüntü 52 : Banksy Köle İşçi duvar resmi 80x50cm 2012

Kaynak: <https://cekirdekcocukblog.wordpress.com/2012/12/03/bangladeste-yaygin-cocuk-isciligi/>

Bankys, rahatsız eden bir diğer konuda yetişkinler tarafından çalıştırılan çocuk köleler olmuş bu nedenle eserlerinde çocuk işçiler temasını sıklıkla işlediği görülmüştür.

Görüntü 53 : Erdoğan Ergün "Güneş" Mdf üzerine stencil akrilik ve sprej 30x40cm 2015

Kaynak: <http://www.heiditrautmann.com/category.aspx?CID=4566888272#.Xffl5-gzZPY>

Erdoğan Ergün, ile görüşülmüş ve eseri hakkında şöyle demiştir; “Kızım ile parkta oyun oynarken, onun anlık verdiği tepkiyi fotoğraflamak istedim. Böylelikle, ilgisini çekerek yüzündeki o ifadeyi yakaladım işte bu eser öyle ortaya çıkmış oldu.”

Görüntü 54 : Gustav Sundiv Anne ve Çocuk tuv.üz yağl.70x40cm 2016
Kaynak: <https://www.gustavsundin.com/>

“Anne ve Çocuk” çalışmasına baktığımızda resim sanatında Ortaçağdan itibaren yüzyıllardır karşımıza çıkan anne-çocuk temasının teknoloji çağına kadar geldiği görülmektedir. Sanatçı yapmış olduğu resmin de anne ve çocuk arasındaki koşulsuz sevgiyi anlatmak istemiştir.

Görüntü 55 : Gustav Sundiv Baba ve Oğlu tuv.üz yağl. 70x40cm 2016
Kaynak: <https://www.gustavsundin.com/>

Modern çağın gelmesiyle birlikte sanatçıların anne ve çocuk temasını halen daha eserlerinde konu ettiğini ve vazgeçilmez bir kompozisyon olduğunu

görebiliriz. Anne ve çocuk arasındaki bağı ne kadar güçlü olduğu tıpta ki araştırmalar ile kanıtlanmış ve sanatçıların bu duygu yoğunluğundan etkilendiği ve eserlerine yansıttığı açıkça ortadadır. Gustav Sundiv, anne ve çocuk temasını işlemiş, daha sonra baba ve çocuk temasının hiç kullanılmadığını gözlemledikten sonra baba ve oğlu arasında olan bağı vurgulamak istemiştir.

2.2 Heykelde Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar

Sanat dallarının en eskilerinden biri olan heykel sanatı, geçmişten bugüne insan bedenini konu edinmiştir. İnsanoğlunun yaşadığı dünyaya anlam vermek istemesi, yaşamsal sorgulamaları doğa ile ilişkisinde insanın biçim verme duygusunu tetiklemiş ve heykel yapmasını sağlamıştır.

Plastik sanatların olmazsa olmazlarından heykel sanatı tarihsel gelişimi içinde sanatçıların bazı akımlardan yada yaşadıklarından etkilenerek bir çok değişime uğrayarak günümüze kadar geldiğini görebiliriz. Heykelde çocuk imgesi kullanımı arkeolojik kazılarda buluntularına rastlanılan, seramikten yapılan oyuncak bebeklerle başlayıp, ana tanrıçanın elindeki bebeğiyle devam ettikten sonra mitolojik hikayelerin anlatımı için kullanılmıştır. Çok eski tarihlerden günümüze kadar gelmesi kullanımı öncelikle dinsel, anlatımlar ve mitolojik öykülere bağlı olması tarihsel süreç bakımından çok önemlidir.

Heykel sanatının gelişimine dönüp baktığımızda anlatım olarak insan figürünün ön planda olduğu heykeller yapıldığını görebiliriz. Bu heykellerin ilk yapılma nedeni gerek mitolojik hikayeler, gerekse kiliseler ile bağlantılı olan dinsel içerikli konulardır.

Bu tez kapsamının araştırma süresince resimde görüldüğü gibi çocuk imgesinin kullanımı 18.yüzyıldan sonra tek başına kullanılmaya başlandığı gözlemlenmiştir. Buna bağlı olarak, 20.yüzyılında yapılan heykeller gelenekselliğin aksine farklı malzeme arayışı kendini ifade edebilme çabası heykel sanatına yansımıştır. Çocuk imgesi teması çocuğun doğal yaşamı, saflığı hallerinde işlenmesiyle birlikte, bu süreçte sanatçılar heykel de çevre

faktörünün etkisi ve dünyada olan sorunlar üzerine yoğunlaşmış ve çocuk imgesinin üzerinden bu konulara değinerek izleyiciye anlatmak istediklerini heykelleriyle hissettirmek istemişlerdir.

Görüntü 56 : Jerôme Duquesnoy Manneken Pis bronz 80x45cm 1619

Kaynak: <https://www.brusselcitymuseum.brussels/en/discover/masterpiece/manneken-pis-1619-1620>

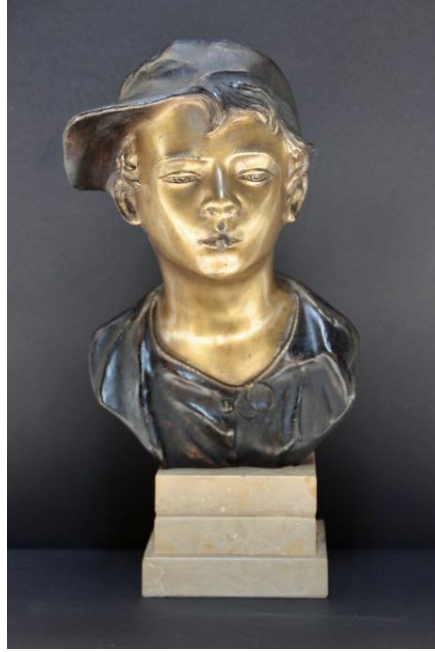
Manneken Pis heykeli isminden anlaşıldığı gibi, işeyen çocuk konu 16.yüzyılda bulunduğu bölgeden dolayı bu tema işlenmiştir. Belçika'da bu heykelin bulunduğu sokakta eskiden dericilerin bulunduğu bir sokak olduğundan, derilerin sertleşmesi ve daha kaliteli olabilmesi için o bölgedeki çocuklar toplanır ve derilerin üzerine işetilmiştir. Bu nedenle Manneken Pis heykeli geçmişten günümüze gelen hikayesi ile Belçika'nın popüler çocuk heykelidir.

Görüntü 57 : Wilhelm Lehmbruck Oturan Çocuk bronz 34x19cm 1910

Kaynak: <https://www.art-bronze-sculptures.com/302/wilhelm-lehmbruck-bronze-sitting-boy-signed-1910>

Oturan çocuk heykeli, çocuk bedeninin en doğal halini ve duruşunu sergilemek istercesine yapılmıştır.

Görüntü 58 : Giovanni De Martino Çocuk bronz 44x 23 cm 1870-1935

Kaynak: https://www.lamaisondelapetitesara.com/en/cat0_22895_23149/collectibles/bronze-figures/p746760-giovanni-de-martino-1870-1935-bronze-sculpture.php

Resimde çocuk portrelerinin önem kazanması gibi heykelerde de çocuk portreleri önemli yer tutmuştur.

Görüntü 59 : Abastenia St Leger Eberle Anne ve Çocuk bronz 30x15cm 1919

Kaynak: <https://www.pbs.org/wgbh/roadshow/season/18/detroit-mi/appraisals/1919-eberle-mother-child-bronze--201301A22/>

Anne ve çocuk temasının izleri 19.yüzyıla kadar sürüp gelmesiyle birlikte halen anne ve çocuk temasının sanat alanında önemli bir yeri olduğu görülmektedir.

Görüntü 60 : De Martino Giovanni Yengeç Avcısı bronz 70x50cm 1870 1935
 Kaynak: <https://www.proantic.com/en/display.php?mode=obj&id=258888>

Giovanni'nın Yengeç avcısı bronz heykelinde bir çocuğun yengeç avlarken ki görüntüsü işlenirken yakalamış olduğu yengeci gurur ile göstermesini duruşunda ve yüzündeki mutlulukla anlatılmak istenmiştir.

Görüntü 61 : Gustav Vigeland Sinirli Çocuk bronz 100x450cm 1940
 Kaynak: <https://pxhere.com/tr/photo/826161>

Gustav Vigeland, sokak ve park heykelleriyle ünlü bir sanatçıdır. Bir çok parka bronz ve mermerden eserleri yerleştirilmiştir. Kızgın ve istediğini elde edememiş çocuk ifadesini derinlemesine karşısındaki izleyiciye hissettirmiştir.

Görüntü 62 : Unlauf Anne ve Çocuk Mermer 70x35cm 1950

Kaynak: <https://www.umlaufsculpture.org/1950-1959?lightbox=dataitem-it49824c>

Mermerden yapılmış olan bu eserde anne çocuğunun yüzünü şefkatle avuçlarının arasına alırken bir o kadarda sert yüz ifadesiyle sevgisini belli etmek istememektedir. Fakat çocuk annesine sevgi dolu gözlerle bakmaktadır.

Görüntü 63 : Henry Moore Aile bronz 248x356cm 1950

Kaynak: [https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Henry_Moore,_Family_Group_\(1950\).jpg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Henry_Moore,_Family_Group_(1950).jpg)

Henri Moore heykel sanatına büyük katkıda bulunan sanatçılar arasındadır. Kullandığı şekiller genellikle insan figürünün soyutlamasını çalışmış, özellikle anne ile çocuk figürlerini sıklıkla kullanmıştır. 1950 yılından bu yana açık alanlarda bir çok eseri yerleştirilmiştir.

Görüntü 64 : Marie Uchytilová Savaşın Çocuk Kurbanları bronz 1969

Kaynak: <https://www.ekmekvegul.net/sectiklerimiz/gunun-heykeli-savas-in-cocuk-kurbanlari-icin-anit>

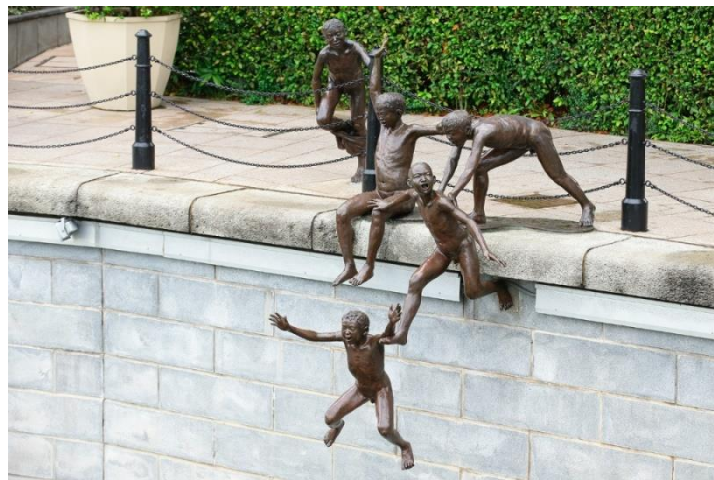
Savaşın çocuk kurbanları adlı heykelleri yapan Maria Uchytilova, ikinci dünya savaşında Çek Cumhuriyeti Prag'ın yakınındaki Licide köyüne Alman kuvvetleri tarafından baskın yapılır ve oradaki herkes öldürülür. Kadınlar ve çocuklar toplanıp kamplara götürülür. 3 Gün sonra çocuklar annelerinden ayrılır ve hepsi gaz odalarına götürülerek öldürülür. Bunun etkisinde kalan sanatçı 1969 yılında savaşta öldürülen çocukların heykellerini yapmaya başlar, 1989 yılında alçı kalıplarını tamamladıktan sonra ancak 2 adet bronz döküm yapabildikten sonra ölür. Maria'nın eşi bu işi devam ettirir ve 1995 de Licide köyüne tam 82 adet çocuk heykeli yüzlerindeki korku, dehşet ve çaresizlik ile sergilenmektedir.

Görüntü 65 : Daryl Smith 'Sadako Sasaki bronz 150x50cm 1990

Kaynak: <https://historylink.org/File/9352>

Darly Smith, Japonya'da 2 yaşındaki Sadako Sasaki'nin 1945 yılında evinin yakınına atom bombası, düşmesiyle yıllar sonra ortaya çıkan etkisi Lösemi hastalığına yakalanması ve hastane odasında en iyi arkadaşını anlattığı bir efsaneye göre, kağıtdan bin turna kuşu yaparsa dileğinin gerçekleşeceğini ve hayatta kalabileceğini söyler, bunun üzerine 14 ay boyunca kağıttan turna kuşu yapar. Ve bitirmeden ölür. Onun anısına 1990 yılında o bölgeye bronzdan birebir aynı boyutlarda heykeli yapılır.

Görüntü 66 : Chong Fah Cheong Eğlenen Çocuklar bronz 2000

Kaynak: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_First_Generation_\(2000\)_by_Chong_Fah_Cheong,_Cavenagh_Bridge,_Singapore_-_20090120.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_First_Generation_(2000)_by_Chong_Fah_Cheong,_Cavenagh_Bridge,_Singapore_-_20090120.jpg)

Sanatçının açık alana yerleştiren eserinde bir grup çocuk, nehre atarken ne kadar neşeli oldukları ve eğlendiklerini çocukların yüz ifadelerinden ve beden dillerinden anlamak mümkündür.

Görüntü 67 : Banksy Eylem Yapan Balerin 100X45cm 2005

Kaynak: <https://www.invaluable.com/auction-lot/banksy-ballerina-with-action-man-parts-240-c-2a04b9d9ef>

Banksy sokakta yapmış olduğu duvar resimleri ile ünlü bir sanatçı olsa da, yapmış olduğu heykeller izleyicisini, düşündürerek etkilemektedir. Sanatçı bu heykelinde çevre kirliliğini ön planda tutmuştur.

Görüntü 68 : Sam Jinks Bebek Bal mumu 70x40cm 2005

Kaynak: <http://www.wearegags.com/blog/?p=1567>

Sam Jinks, heykellerinde insan bedeninin her halini ve dönemini yansıtan heykeller yapmaktadır.

Görüntü 69 : Cynthia Consentino Çiçek Kız 90x40cm

Kaynak: <https://theartsalonblog.wordpress.com/2014/05/03/cynthia-consentino/>

Cynthia Consentino'nun eserleri çocuk imgesini şimdiye kadar görmediğimiz, alışılmışın dışında ele alının kompozisyonlarda işlenmiştir.

Görüntü 70 : Dionisio Cimarelli Çocuk No:3 Metal 60x35cm 2008

Kaynak: <http://www.dionisiocimarelli.com/>

Dionisio Cimarelli İtalyan bir heykeltıraş olmasının yanında yaşamını Çin'de sürdürmektedir. Çin'lilerin seramik ve heykellerde kullandıkları yoğun altın

kullanımından etkilenmiş ve yaptığı çocuk figürlerine de yansıdığı görülmüştür.

Görüntü 71 : Yaşam Şaşmazer Erkek Çocuk ahşap 130 cm 2009

Kaynak: <https://yankicaliskan.wordpress.com/2009/09/14/yasam-sasmazerin-heykel-sergisi-yasam-sasmazers-sculpture-exhibiton/yasam-sasmazer-oglan-2/>

Sanatçı heykellerinde insanların iyi kötü, aydınlık ve karanlık yanlarını çocuk bedenlerinde işleyerek, bedenlerinde ki vücutlarının uyumsuzluğu, bakışlarının tuhafıkları ve mimikleri ile insanın çocuk halini ve ürkütücü yanlarını heykelleri ile izleyiciye yansıtmaktadır.

Görüntü 72 : Yaşam Şaşmazer Bööö Ahşap 150cm 2010

Kaynak: <https://yankicaliskan.wordpress.com/2009/09/14/yasam-sasmazerin-heykel-sergisi-yasam-sasmazers-sculpture-exhibiton/yasam-sasmazer-oglan-2/>

Yaşam Şaşmazer'in yapmış olduğu ahşap heykellerde çocuk bedeninin de beden dili ve ifade kuallanımının ön planda olduğu söylenebilir.

Görüntü 73 : Dina Margolina Oynayan Çocuklar bronz 38 x 50 x 12 cm 2010
Kaynak:http://www.artparks.co.uk/sculptors_sculptures.php?artistID=1647&sculptor=dina_margolina

Oynayan çocuklar isimli bu bronz heykelde çocukların kendi dünyalarının içerisinde, kendi yaratmış oldukları alanlarında ne kadar mutlu olduklarını söylemek mümkündür. Parkta oyun oynayan, çocukların ne kadar eğlendikleri bedenlerindeki ifadeci anlatımdan anlaşılmaktadır.

Görüntü 74 : Cynthia Consentino Silahlı Kız Metal 12.5x11.5 cm 2010
Kaynak: <https://cynthiaconsentino.com/sculpture/>

Silahlı kız isimli eserde, aslında bu görüntü bir yetişkine ait olsa da sanatçı bu temayı çocuk bedeni kullanarak işlemiş, bu görüntüyü yetişkinde gördüğümüzde bu kadar rahatsız edici olmasa da bir çocuk bedeninde izleyicinin rahatsızlık duyduğunu hissetmek mümkün.

Görüntü 75 : Damien Hirst Fetüs 2013

Kaynak: <https://news.artnet.com/art-world/damien-hirst-public-fetus-works-go-back-up-in-doha-1398895>

Damien Hirst, kamu alanlarına heykel yapan, çoğu zaman yapmış olduğu heykelleri büyük tepkiler alan bir sanatçıdır. Katar'da 2013 yılında bir hastanenin bahçesine yapmış olduğu, bir annenin karşındaki fetüsün gelişimi ve doğumundan oluşan 14 parçalık devasa heykeller kısa bir dönemliğine de olsa kapatılmış, fakat bir süre sonra kabul edilmiştir.

Görüntü 76 : Gehard Demetz aşap 66 1/8 x 20 1/2 x 12 5/8 2012
 Kaynak: <http://www.jackshainman.com/exhibition128-image=686.html>

İtalyan heykeltıraş, dini heykeller konusunda eğitim almış, çok çarpıcı, din, savaş, politika ve bunun gibi konularda çocukların gelişimine etkisini vurgulayan, çoğunlukla ahşap kullanarak yaptığı heykeller yaptığını görebiliriz.

Görüntü 77 : Yaşam Şaşmazer Kötüçül Kız ahşap 2012

Kaynak: <https://keremkeskinblog.wordpress.com/2017/05/11/tekinsiz-cocuklar-kotucul-ikizler-ve-golgeler/>

Şaşmazer, genellikle masum çocuk tasvirine karşı çocukların karanlık taraflarını, ruhsal durumlarını, sosyal hayata adapte olma çabalarını ve bunlarla beraber yetişkinlerin onlara yüklediği sosyal ve toplumsal sorunları, gösterdiği bu heykellerle çocuk imgesine farklı bir boyut kazandırmıştır.

Görüntü 78 : Malgorzata Chodakowska Kleine Balerina bronz 160x40cm 2015
 Kaynak: <https://curiator.com/art/malgorzata-chodakowska/kleine-ballerina>

Sanatçı yapmış olduğu heykellerin duranlığından çok su ile birleştirildiğinde heykellerine yaşam ve canlılık kattığını söylemektedir.

Görüntü 79 : Can Aktaş Bebek bronz 2015
 Kaynak: <http://www.egepostasi.com/haber/fuar-izmir-de-bebek-heykeli/121039>

Türk heykeltıraş Can Aktaş, bebek isimli heykelinin uyuyan bir çocuğun yüzündeki masumiyetini ve dinginliğini çalıştığını görebiliriz.

Görüntü 80 : Hans Op de Beeck Timo Polyester, Ahşap, Çelik, Kaplama 2017
Kaynak: <http://www.hansopdebeeck.com/works/2018/timo>

Sanatçı, anı yaşama kavramını ele alarak ürettiği, tüm yaptığı figürlerin gözleri kapalı bir biçimde donmuş izlenimi veren, belirsiz bir dünya halini ve kadın, erkek ve çocukların sıradanlaşmış davranışlarını ortaya koyuyor.

Görüntü 81 : Alison Bell Ayın Üzerinde 30x18cm karışık teknik 2017
Kaynak:<http://kirkcudbrightartmap.co.uk/venues/the-whitehouse-gallery/>

Alison Bell, dökümden yapmış olduğu çocuk figürlerinde çocukların bedensel dillerini kullanarak ruh hallerini anlayabileceğimiz heykeller üretmektedir.

Görüntü 82 : Damien Hirst Çocuk bronz 2018

Kaynak: <http://www.hurriyetdailynews.com/qatar-unveils-hirsts-miraculous-journey-56104>

Sanatçı Katar'da ki hastanenin bahçesine yapmış olduğu fetüs görüntüsündeki anne karnındaki çocuk görüntüsünün devamı olarak 2018 yılında, aynı mekanda sergilemek üzere yeni doğmuş çocuk bedeni yapar.

Görüntü 83 : Willy Verginer Çocuk ve Deniz ahşap 130x50cm 2019

Kaynak: <https://www.twipu.com/marutguven/tweet/1142720561656881152>

Sanatçı, yapmış olduğu insanlar bedenleriyle dünya üzerindeki sorunlara dikkat çekmeye çalışıyor. Sudaki gölge isimli sergisinden olan bu heykel, çocuk bedeni kullanarak yapmış olduğu ahşap heykelle çevremize isteyerek yada istemeyerek verdiğimiz zararı gözler önüne sermek istemiştir.

2.3 Seramikte Çocuk İmgesini Konu Edinen Sanatçılar

Tarihsel süreç içerisinde, inanç ve duygularını ifade edebilmek için insanlar, çeşitli sanatlar kullanmışlardır. Sanat dalları geçmişten günümüze gelirken, bir çok değişime uğramış ve yaşamımıza çeşitli anlamlar yüklemiştir. Bugün seramik sanatı için de bunu söylemek mümkündür. Seramik M.Ö yıllarda insanların, ihtiyaçlarını karşılamak için hayatımıza girmiştir.

Seramik ilk dönemlerde kullanım nesnesi olarak karşımıza çıkmış daha sonraları çağdaş sanat akımları arasına girmiştir. Seramikteki değişim ve gelişimi etkileyen faktör ise sanattaki sanatsal gelişimlerin teknolojik ve teknik gelişimlerinin artmasıyla kaynaklanmıştır. Bu nedenle, çağdaş sanatta seramikte sıklık ile çocuk imgesi kullanımının, yaygın olduğunu görmekteyiz.

Seramik sanatı köklü bir geçmişi sahip olmasıyla birlikte çağdaş sanatta yerini bulabilmesi için uzun tarihsel bir süreçten geçmiştir. Günümüz sanatı çocuğun içsel dünyasını, günlük yaşamda yaşadıkları ve etkilendikleri kötü olayların çocuk bedeni içerisinde izleyiciyi etkileyecek ve sorgulayacak biçimde seramik heykelleri ile yansıtmak istemiştir.

Görüntü 84 : Benjamin Yamaç seramik 23" x 9" x 8" 1959

Kaynak: <https://www.bidsquare.com/online-auctions/hill-auction-gallery/1959-leroy-benjamin-american-figural-art-sculpture-1356032>

Yamaç isimli eserde tema olarak kullanılan anne ve çocuk, bir çocuğun annesinin sırtına tırmanırken ki güven duygusunu hissettirmektedir.

Görüntü 85 : Maria Rita Pires seramik 15x5cm 1975

Kaynak: https://www.lilavert.com/blog_lilavert/maria-rita-paper-sculpteur/

Maria Rita Pires'in seramikten yapmış olduğu çocuk bedeninde sadece beden dilini kullanarak anlatılmak istenen duyguyu karşısındaki izleyiciye vermektedir. Bir çocuğun, yapış olduğu yaramazlık ile şahit olan kişi arasındaki sözsüz iletişim bize hikayeyi anlatmaktadır.

Görüntü 86 : Audrey Blackman "Woman Lib" 23x14cm 1977

Kaynak: <https://vads.ac.uk/large.php?uid=74699&sos=0>

Sanatçı, gündelik yaşamandan bir an ile karşımıza çıkmaktadır. Bir annenin bir yere yetiştirme telaşını anlatırken, çocukların yetişkinlerin hayatındaki telaşın içinde isteklerinin kaybolup gitmesi ele alınmıştır.

Görüntü 87 : Audrey Blackman Çocuk seramik 20x6cm 1990
Kaynak: <https://www.artuk.org/discover/artists/blackman-audrey-19071990>

Bu çalışmada bir çocuğun kitap okurken, hayaller kurarak kendini dış dünyada soyutladığını, hayallerinde kaybolduğunu anlatan çalışmalardandır.

Görüntü 88 : Akio Takamori Uyuyan Kadın ve Çocuk seramik 2003
Kaynak: <https://www.artslant.com/global/artists/show/9512-akio-takamori?page=1&tab=ARTWORKS>

Geçmişten Bugüne kadar olan süreçte anne ve çocuk temasının resim, heykel ve seramikte sıklık ile kullanıldığını görmekteyiz. 2003 yılında yapılan bu seramik çalışmada bir anne ile çocuğunun birbirlerine içtenlikle sarılarak uyduğunu görebiliriz.

Görüntü 89 : Akio Takamori Çocuklar 2007

Kaynak: <https://www.artslant.com/global/artists/show/9512-akio-takamori?page=1&tab=ARTWORKS>

Akio Takamori çocuk imgesini sıklık ile çalışmalarında kullanan sanatçılar arasında yeri almaktadır.

Görüntü 90 : Cynthia Consentino Çiçek Kız 90x40cm 2007

Kaynak: <https://theartsalonblog.wordpress.com/2014/05/03/cynthia-consentino/>

Cynthia Consentino'nun eserleri çocuk imgesini şimdiye kadar görmediğimiz, alışılmışın dışında ele alınmış kompozisyonlarda işlenmiştir.

Görüntü 91 : Nella Buscot seramik 25x10cm 2008

Kaynak: <http://www.nella-buscot.com/photos.php?lng=1&titre=3%20et%20%20font%205>

Nella Buscot çocuk ruhuna ve içsel dünyasına önem veren ve çalışmalarını bunun üzerine yapan sanatçılardandır.

Görüntü 92 : Cynthia Consentino Öfke Nöbeti seramik 90x30cm 2009

Kaynak: <https://cynthiaconsentino.com/sculpture/>

Cynthia Consentino'nun eserleri çocuk imgesini kullanırken çocukların yetişkinler tarafından seilmeyen yönlerini ele alırken, bu eserinde inatçılığı tutan ve istediğini yaptırmak isteyen bir çocuğun öfke nöbetini konu olarak işlemiştir.

Görüntü 93 : Maria Rubinke Küçük Tehlikeli Faktör porselen 10x8cm 2011

Kaynak: <https://www.artupon.com/blog/maria-rubinke/>

Rubinke, kullanmış olduğu çocuk imgesi temalarında yetişkinleri dehşete düşüren hareketler yapan yaramaz çocukları ele almaktadır.

Görüntü 94 : Maria-Rubinke Kanlı porselen 10x7cm 2013

Kaynak: <https://www.artupon.com/blog/maria-rubinke/>

Sanatçının çalışmış olduğu eserlerde çocukların kendi kendilerine isteyerek veya istemeyerek de olsa zarar verdiklerini sergilemek istemektedir.

Görüntü 95 : Christina Bothwell Yaşayan Hayalet seramik ve cam 20cm 2014

Kaynak: <https://www.thatcreativefeeling.com/masters-of-glass-sculpture/christina-bothwell-3/>

Bothwell, isimli seramik sanatçısı çocukların psikolojik yaşadıkları ruhsal sorunları ele alarak çocuk bedenlerinde cam ve seramiği birleştirerek çalışmıştır.

Görüntü 96 : Christina Bothwell Renkli Rüyalar cam ve seramik 2014

Kaynak: <https://imgur.com/gallery/bCJVd/comment/235978321>

Genellikle seramikden çalıştığı çocuk bedenlerini, ruhlar ile ilgili eserlerini yapmış olduğu seramik çalışmasına cam kullanarak etkisi artırmıştır.

Görüntü 97 : Jurga Martin seramik 2014

Kaynak: <https://ariananadia.livejournal.com/251864.html>

Jurga Martin isimli seramik sanatçısı çocuk imgesini sıklık ile kullanırken, çocukların içsel dünyasını, doğallığını, sadeliğini kullanmayı tercih edenlerden..

Görüntü 98 : Jurga Martin seramik 45cm 2014

Kaynak: <http://artodyssey1.blogspot.com/2013/06/jurga-martin.html>

Sanatçı, bu serinde küsen bir çocuğu, aynı zamanda hüznü gözlerinde hissettiğimiz bir çocuğu çalışmak istemiştir.

Görüntü 99 : Perihan Şan Arslan Çocukluk seramik üzerine mono baskı 63x58x5cm 2014
Kaynak: https://www.galerisoyut.com.tr/ngg_tag/perihan-san-aslan/

Türk seramik sanatçılarından Perihan Şan Arslan, çocukluk isimli eserinde mono baskı tekniğini kullanarak, çocukluk dönemlerini bir süreç içinde anlatmak istemiştir.

Görüntü 100 : Johnson Tsang Yine! Bunu Kim Yaptı? porselen 30cm 2014
Kaynak: <https://www.cobosocial.com/art-and-design/taipei-kind-of-art-art-taipei-2015/>

Johnson Tsang, çocuk temasını bazı sanatçıların kullandığı gibi çevresel sorunlar, siyaset ve politika gibi konularda ele almayı seven sanatçı, bu

eserinde bir grup askerin çocuk imgesi olarak işlenerek birisinin yapmış olduğu cinayeti birbirleri üzerine atma eylemini anlatmak istemiştir.

Görüntü 101 : Kimberly Cook Benim Yönüm porselen 50cm 2015

Kaynak:

https://www.pencegallery.org/EDITS%202016/02_FEB/Kimberly%20Cook/large/01.jpg

Sanatçı, insanların içinde oldukları psikolojik durumu çocuk imgesi ile yansıtmak isterken, kullanmış olduğu renklerin canlılığından dolayı çocuksu olmasının yanı sıra çocuğun yüz ifadesinden dolayı bazı olumsuz etkiler barındırdığını söyleyebiliriz.

Görüntü 102 : Ronit Baranga Mezar Bekçisi Çocukları 40cm 2015

Kaynak: <https://beautifulbizarre.net/2019/10/23/interview-with-ronit-baranga/>

Sanatçı, çocuk imgesini eserlerinde kullanırken, heykelinde tehdit edici ve vahşi olduğunu aynı zamanda da doğal, sevimli ve ilgi çekicinin yanında birazda ürkütücü olduğunu izleyiciye hissettirmek istemektedir.

Görüntü 103 : Gunyoung Kim porselen 60cm 2016
Kaynak: <http://www.gunyoungkim.com/>

Sanatçı çalışmalarında sadece bir duyguyu ele alarak çalışmadığını insanların duygularının karmaşık olduğundan bahsetmenin yanında izleyiciye nasıl bir duygu uyandırdığı ile bağlantılı olduğunu düşünmektedir.

Görüntü 104 : Kimberly Cook Yama porselen 50x35cm 2016
Kaynak:
https://www.pencegallery.org/EDITS%202016/02_FEB/Kimberly%20Cook/large/04.jpg

Kimberly Cook, çocuk imgesini seramik çalışmalarında enteresan konular ile işlemektedir.

Görüntü 105 : Gunyoung Kim Paylaşılabilir seramik 2016
Kaynak: <http://www.gunyoungkim.com/>

Gunyoung Kim, bir çocuğun oyuncaklarını paylaşabilmesi ile ilgili yapmış olduğu çalışmada çocuğun duruşu sakin ve donmuş görüntüsüyle dikkat çekmektedir.

Görüntü 106 : Christina Bothwell cam ve seramik 30x15cm 2017
Kaynak: <https://imgur.com/gallery/bCJVd/comment/235978321>

Bothwell, cam ve seramiği birleştirerek psikolojik ve ruhsal konulara dikkat çekmek istemiştir.

Görüntü 107 : Anne Laure Pérès seramik 2018

Kaynak: <https://www.annelaure-peres.com/>

Sanatçı, bir kız çocuğunun sakız çiğnerken ne kadar keyif aldığını ve balon şişirdiğini aynı zamanda bu duyguyu arkadaşıyla paylaşmak istediğini sakızını arkadaşı ile paylaşmasından hissetmekteyiz.

Görüntü 108 : Johnson Tsang Yüksek Işık porselen 40x30cm 2019

Kaynak: <https://cfileonline.org/art-johnson-tsangs-cherub-sculptures-contemporary-ceramic-art-cfile/5-johnson-tsang-contemporary-ceramic-art-cfile/>

Johnson Tsang, gerçeküstü seramik heykelleri ile çoğu zaman, politik ve korkutucu eserler üretmiş olsa da heykelleri duygusal olduğu kadar komikte olabiliyor ve insanlarda merak duygusunu uyandırıyor.

3.BÖLÜM

SANATTA ÇOCUK İMGESİNİN SERAMİK UYGULAMALARLA YORUMU

Bu araştırma kapsamında çocuk imgesinin antik çağdan günümüz sanatına kadar kullanım süreci araştırılmış ve örnekler üzerinden değerlendirilmeleri yapılmıştır. Araştırma kapsamında, geçmişten günümüze kadar çocuk imgesini kullanan sanatçıların, hangi sebepten ötürü bunu kullandıkları araştırılmıştır. Anne çocuk temasın da geçmişten bugüne kadar dinsel içerikli çalışmalarda kullanılan çocuk imgesi daha sonraları yalnız(tek) başına kullanılmaya başlamıştır. İfadecilik akımı ve kavramsal sanatla birleşerek ortaya ilginç eserler çıkmıştır. Çocuk imgesi temasının sanatta kullanımının anne ve çocuk temasından tamamı ile kurtulmaması da dikkat çekmektedir.

Belki de bunun nedeni; anne ve çocuğun arasındaki güçlü bağın mucizevi olduğundan kaynaklandığıdır. Çocuk imgesi kullanan bazı sanatçıların çocuk çizimlerinin dilini kendi ifade biçimleri olarak kullandığı görülmüştür. Çünkü çocuk zihniyle düşünebilmek sadelik, doğallık, doğrudanlığın ve ifadecilik terimlerinin bir araya gelmesiyle ortaya konulacak olan sanatsal çalışmanın samimiyetinin göstergesidir.

20.yüzyılda plastik sanatlar alanında kullanılan çocuk imgesinin gelenekselliğin aksine, farklı malzeme kullanımı dışında çocuk temasının bedensel olarak sevecenlik, saflık ve duru olmasından yararlanarak, dünyadaki sorunları, çevresel faktörleri zarar gelmesini istemeyeceği, çocuk bedenine aktararak izleyicisini rahatsızlık duyulacak şekilde etkisinde bırakmasını sağlamıştır.

Sonuç olarak, bu çalışmada plastik sanatlar alanında çocuk imgesini kullanan sanatçıların farklı zamanlarda ve farklı tekniklerde ne amaç için kullanıldığı detaylı bir biçimde araştırılmış ve değerlendirilmiştir. Buna bağlı olarak, seramikten çocuk figürleri çalışılarak, bedensel ifadelerine yer verilmiştir. Bu ifadelerde tek bir beden ile figürlere yüklenmiş duygu yoğunluğu anlatılmak istenmiş, çocukların kendi dünyalarında yaşadıkları duygusal değişimlerin sanat yoluyla ifade edilmesi amaçlanmıştır. Buna bağlı olarak yapılan çalışmalarda figürlerin grup halinde kompozisyonlar yapılarak bazen de tek (yalnız) kullanılarak hikayeler anlatılmak istenmiştir.

Görüntü 109 : Yıldızları İzleyen Çocuklar 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Yıldızları izleyen çocuklar isimli(Görüntü 109) çalışmada bir grup çocuğun bir araya toplanıp, hafifçe esen rüzgarın yüzlerine vurarak, gökyüzündeki yıldızları izleyerek hayaller kurmasını ve zihinlerinde kurdukları hayallerini birbirlerine anlatması duygusu işlenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 110 : Saklambaç Oynamak İstemeyenler 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Saklambaç oynamak istemeyenler isimli (Görüntü 110) çalışmanın hikayesi, bir çocuğun bir grup arkadaşına; 'Saklambaç oynayalım mı?' Sorusu ile başlıyor. Fakat, diğer çocuklar saklambaç oynamak istemiyordur.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 111 : Piknik Yapanlar 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Piknik yapanlar isimli (Görüntü 111) çalışma da bir grup çocuğun toplanıp, evlerinden getirdikleri yiyecekleri ve içecekleri paylaşmanın verdiği haz ile arkadaşlarıyla eğlenmesini anlatmaktadır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 112 : Mola 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Mola isimli (Görüntü 112) çalışmanın hikayesi, çocukların uzun bir süre oyun oynayıp, koşup yorulduklarını ve oyuna bir süreliğine kısa bir ara verdiklerini anlatılması çalışılmıştır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 113 : Susunlar 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Suskunlar isimli (Görüntü 113) çalışmanın hikayesi, bir grup çocuğun kendi köşelerine çekilmiş, dış dünyadan tamamen bağlarını koparıncasına kendi zihinleri içinde kurdukları hayallerin peşinden koşmasını anlatmaktadır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 114 : Seyirci 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Seyirci isimli (Görüntü 114) çalışmanın hikayesi, bir çocuğun merak ve aynı zamanda üzüntülü bir şekilde seyirci olarak uzaktan bir grup çocuğu izleyen onlara dahil olmak isteyen fakat diğer çocukların onu istemeyip aralarında tartışmasını çalışılmıştır.

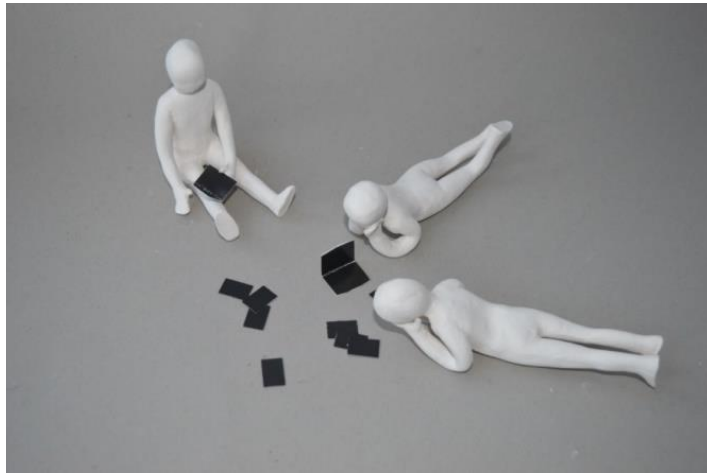
Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 115 : Balonlu Çocuk 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Balonlu çocuk isimli (Görüntü 115) çalışmanın hikayesi bir çocuğun balona olan ilgisi ve sevdasıyla başlar. Burada çocuğun eline aldığı balonların ona verdiği mutluluk duygusu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 116 : Kitap Okuyan Çocuklar 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Kitap okuyan çocuklar isimli (Görüntü 116) çalışmada, kendi yaşlıları ile ortak çalışma yaparken, ne kadar keyif aldıklarını ve güzel iletişim kurduklarının yansımasıdır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 117 : Kay Kayı paylaşamayan Çocuklar 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Kay kayı paylaşamayan çocuklar isimli (Görüntü 117) çalışmada, bir grup çocuğun, oyuncak kavgası yaparken arkada kalan çocukların kendi aralarındaki tartışma görülürken, kay kay üzerindeki çocuğun ise diğer çocuklara aldırış etmeden eğlendiği anlatılmaktadır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 118 : Yorgun 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Yorgun isimli (Görüntü 118) çalışmanın hikayesi, çocukların parkta oynayıp yorulduktan sonra dinlenmek için biraz oturmaları esnasında yeni okumayı söken bir çocuğun kitaplara olan ilgisi ile hemen kitaba sarılıp arkadaşlarına okuyabildiğini gösterebilmesi çalışılmıştır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 119 : Oyun İçin İkna Etme 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Oyun için ikna etme isimli (Görüntü 119) çalışmada skuter süren çocuğun, diğer arkadaşlarının oynadığı oyunda ona eşlik etmesi için ikna etme

abasını gurken, diğer çocuklarında isteksiz bir duruş sergilerken aslında oyun oynamak için heyecan duymaları anlatılmaktadır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 120 : Kulaktan Kulağa 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Kulaktan kulağa isimli (Görüntü 120) alışmada sözcük oyunu oynayan çocukların sözcüklerin kulaktan aktarıldığı için yanlış iletilmesinden eğlenen çocukların kelimenin son halini telaffuz eden çocuğun arkadaşlarının ona güldüğünü sanarak ağlayıp zırlanması çalışılmıştır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 121 : Top Oyunu 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Top oyunu isimli (Görüntü 121) çalışmada, iki çocuğun birlikte zaman geçirirken uyum içindeki ilişkisi, birlikte ne kadar güzel vakit geçirdiklerini göstermek amaçlı olarak çalışılmıştır.

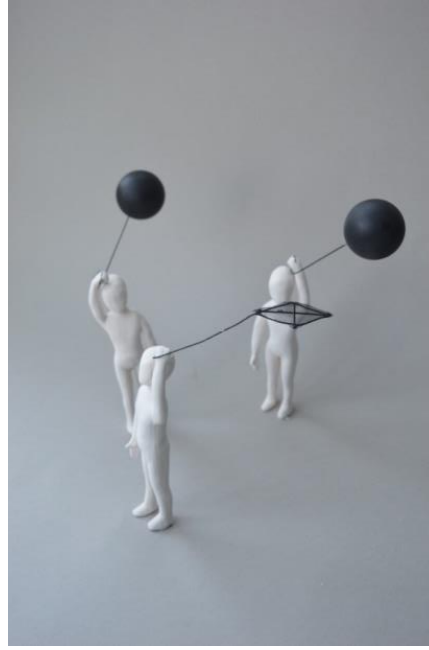
Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 122 : Düşünce 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Düşünce isimli (Görüntü 122) çalışmada, her çocuğun hayatta yaşadıklarından kaçıp kurtulduğu kimsenin bilmediği bir köşesi mutlaka bulunur, İşte bu hikaye de bu üç çocuğun kaçıp saklandıkları, ama birbirleri ile paylaşmadıkları olayları düşüncelerinde çözmeye çalışmaları anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 123 : Rüzgara Karşı 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Rüzgara karşı isimli (Görüntü 123) çalışmada, üç çocuğun balon ve uçurtmasının keyifle rüzgara karşı süzülmesinden ayrı çocukların beden dilindeki ciddiyetin hissedilmesi çocukların aslında burada hayata karşı yetişkin duruşu sergiliyor olması yetişkinlerin çocuklara yükledikleri yetişkin yükünün eleştirisi anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 124 : Ego 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Ego isimli (Görüntü 124) çalışmada, üç çocuğun kay kay sürerek birlikte eğlenirken, bir çocuğun diğer iki arkadaşından kay kay sürmeyi bırakıp sadece onu izlemelerini ve neler yapabileceklerini göstermesini anlatan bir hikayedir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 125 : Haylaz 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Haylaz isimli (Görüntü 125) çalışmada, bu iki çocuk yaramazlık yapıp saklanmışlar ve saklandıkları yerden yapmış oldukları yaramazlığın sonucunda ne olduğuna merakla uzaktan izlemeleri anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 126 : Tırmanış 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Tırmanış isimli (Görüntü 126) çalışmada, iki çocuğun bir yere tırmanmasından ziyade yukarıya tırmanamayan arkadaşı için bir ip bulup onun tırmanıp yanına gelebilmesi için uğraşan iyi kalpli çocuk anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 127 : Zirve 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Zirve isimli (Görüntü 127) çalışmanın hikayesi, bir çocuğun kendi yaşlılarından çok geride kalmasını anlatan ama hiçbir zaman koyduğu hedeften vazgeçmeyen mücadele etmekte yılmayan güçlü bir çocuğu anlatmaktadır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 128 : Özgüven 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Özgüven isimli (Görüntü 128) çalışmada, müzik aleti çalabildikleri için kendileri ile gurur duyan üç çocuğun, vermiş oldukları emeğin karşılığını çevresi tarafından aldıkları tepkilerin özgüvenlerinde yaratmış oldu duygu anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 129 : Sadık Dost 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Sadık dost isimli (Görüntü 129) çalışmada, bir çocuğun çıkar gözetmeden bir köpek ile sevgi dolu bağı ve karşılıksız sevgi anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 130 : Oyunbozan 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

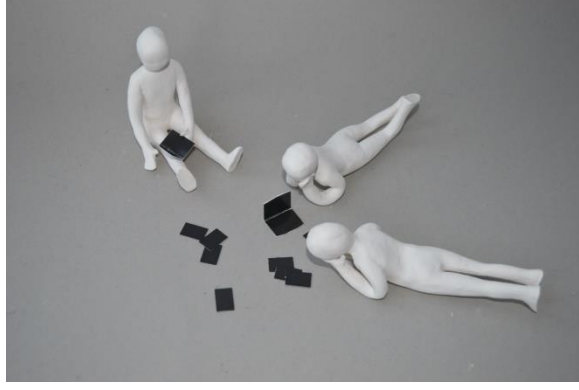
Oyunbozan isimli (Görüntü 130) çalışmada bir grup çocuğun saklambaç oynarken, bir çocuğun arkadaşı duvara yumarken saklanması gereken zamanda onunla dalga geçmesine yumarken onu gözetmesi, oyunbozanlık yapması anlatılmak istenmiştir. Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır

Görüntü 131 : Mızıkçı Çocuk 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Mızıkçı çocuk isimli (Görüntü 131) çalışmada, bir grup çocuğun oyun oynarken bir çocuğun küçük nedenler bularak, oyunbozanlık yaparak oyundan kay kayını alarak oradan hızla uzaklaşması anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 132 : Hikaye 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Hikaye isimli (Görüntü 132) çalışmada, üç çocuğun ne kadar kitabı var ise evden toplayıp, birbirlerine kitaplar okumalarının ve okumuş olduklarını kitaplardaki hikayelere karşı kendi hayal güçlerinde yaratmış oldukları hikayeleri birbirine anlatması çalışılmıştır.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 133 : Balıkçı Çocuk 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Balıkçı çocuk isimli (Görüntü 133) çalışmada, anlatılmak istenen hikaye, yetişkinlerin çocuklar üzerine yüklemiş olduğu sorunlardan uzaklaşan ve dinginlik arayan çocuğun balık avlamaya çıkmasını işlemektedir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

Görüntü 134 : Oyuncak Uçak 13x4cm 2019
Fotoğraf: Ülviye Perçinci

Oyuncak uçak isimli (Görüntü 134) çalışmada, bir çocuğun oyuncak uçağını diğer çocuk ile paylaşımı ve oyuncağını arkadaşına vermiş olsa bile onun kendi oyunca ile oynamasından rahatsızlık duymayarak arkasına yaslanıp, arkadaşının eğlenmesinden haz duyduğu anlatılmak istenmiştir.

Çalışma beyaz kil kullanarak sırsız şekilde yapılmış 1040 C 'de bisküvi pişirimi yapılmıştır.

SONUÇ

Çocuğu çocuk olarak tasvir etmek çok eski olmayan bir kavramdır. Tüm yetişkinlerin, geçmişte çocukken yaşadığı geride bıraktığı bırakırken, üzüldüğü, hüznünlendiği, ancak ayrılmanın kaçınılmaz olduğu çocukluk duygusu vardır. Yaşadığımız üzüntüler, korkular ve sorumluluklar bizi çocukluk ruhundan istemesek de bir süre sonra çıkarır. Plastik sanatlarda resim, heykel ve seramikte yüzyıllar boyunca, çocuk teması çeşitli açılımlarla duygusal anlamlar ve ifadeler eklenerek işlenmiştir. Çocuk imgesinin kullanımı ilk olarak Antik dönemde, Kuşlu yüzlü Ana Tanrıça ve Mısır döneminde İsus ve oğlu Horus teması ile kullanılmaya başlanmıştır. En çok Ortaçağ Avrupa'sında kullanılan çocuk imgesi Meryem Ana ve Çocuk İsa teması ile karşımıza çıktı. Fakat bu dönemde kullanılan çocuk İsa küçük yetişkinler gibi, beden olarak çocuk, yüz ifadesi olarak ise yetişkin görünümündeydi. Rönesans döneminde kullanılmaya devam eden Meryem ve Çocuk İsa teması, Rönesans ile birlikte değişikliğe uğramış ve böylece kullanılan çocuk doğasına uygun biçimde sevimli, doğal ve tombul bir şekilde ifade edilmeye başlamıştır. Bir süre sonra çocuk imgesi, İsa temasından kurtulduktan sonra tanrı ile iletişim kuran Putto ve Cheribum'ler olarak karşımıza çıktıktan sonra bedenden ayrılan melekler, ölümlerin burnundan çıkan ruhlar olarak da işlenen bir tema olmuştur. Erken Ortaçağ'da Çocuk İsa figürüne tanrısal anlam yüklenirken, Geç Ortaçağ'da kilisenin kutsallıktan birazda olsa sıyrılması sanattaki yeni değişimlerin olduğu sonucuna bağlayabiliriz. Ortaçağ Avrupası'nda çocuklar doğdukları zaman, kendi öz annelerinin emzirmesine izin verilmezdi ve böylelikle doğar doğmaz ücret karşılığında süt annelere verilirlerdi. Çocukların doğası hakkında bilgisi olmayan yetişkinler, bebeklerin sık sık ağlamasını ve süt annelerde olan çocukların başına kötü olayların gelmesine, ölümlerin olmasını bebeklerin doğarken günahkar olarak doğduğunu ve kötü ruhların onları gelip aldığına yorarlardı. Avrupa'da Caritas simgesinin doğmasıyla birlikte, çocukların doğası araştırılmış ve yeni bilgiler elde edilmiştir. Bu bilgiler arasında çocukların süt annelere verilmesinin yanlış olduğu anlaşılmıştır. Tıp ve din adamlarının birleşmesiyle birlikte, kiliseler için yapılan Anne ve Çocuk temalı

resimlerle çocuğun kendi öz annesinin emzirmesi önemi, anlatılmak istenmiştir. Böylelikle, bir çok sanatçı emzirme konusunu işlemeye başlamış ve uzun süre bu tema kullanılmıştır. Daha sonra çocuk imgesinin kullanılmaya başlandığı evlilik, kutsal aile tabloları ortaya çıkmıştır. Özellikle resim sanatında çocuk imgesinin büyük bir değişikliğe uğradığını söylemek mümkündür. Sanatta resmi ele alacak olursak çocuk imgesi bakış, farklı ve zengin boyutlara ulaştığını sanatın ayrıcalığında bulunan özgürlüğe kavuştuğunu söyleyebiliriz. Çocuk imgesi uzun bir süreçten geçtikten sonra zengin saraylı çocukların ressamlar tarafından yalnız başına gösterişli, ağır ve çocuk ruhuna uymayan kıyafetler içerisinde resmedildiği görülür.

Ressamlar çevresindeki diğer çocuklardan da etkilenerek fakir ve işçi çocuk temalarını da konu edinmişlerdir. Bu dönemde insanların kırsal kesimlerden ayrılıp şehirlere fabrikalarda çalışmaya gitmesiyle birlikte ortaya işçi çocuklar çıkar. Fabrikalarda çocukların çalıştırılmak istemesinin amacı onların hızlı ve minik olmalarından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Çocuk imgesinin tek (yalnız) başına kullanılabilme serüveni çok uzun sürmüştü ve çeşitli anlamlar yüklenerek çağdaş sanat ile buluşmuştur. Bu zorlu ve uzun süreç aile ve toplumun çocuğa bakış açısında dönem ve toplumlara göre farklılık gösteren, gelenek uygulamalarıyla karşılaşmıştır. Yüzyıllar boyunca, sanatta kullanılan çocuk figürleri, çocuğa nasıl bakıldığını değil, çocukluğa karşı olan sanat akımını oluşturduğu görülmektedir.

Çocuk imgesi plastik sanatlarda özellikle, resim sanatında zengin konu içeriklerine sahip olmuş ve önemli bir figür olarak yerini almıştır. Bilim adamlarının çocuklar üzerinde yapmış olduğu araştırmalara dayanarak çocukluk dönemini anlatan kitapların yazılması, oyuncak üretiminin başlamasıyla toplumda çocuğa verilen değerin arttığını görebiliriz. Buna bağlı olarak, Rönesans'ın gelmesiyle beraber sanatçılar kiliselerin baskısından kurtulmasıyla özgürce sanatını ürettiğini ve çocuk imgesinin kullanmaya başladıklarını, böylelikle çocuk imgesinin yalın, sade, doğal bir biçimde plastik sanatlar dallarında konu edildiğini söyleyebiliriz.

Çocuklarla ilgili gözlemlerin bilimsel araştırmaların yapılması ile birlikte toplumda çocuk hakkında bilginin artması ve çocukların ne istediği ile ilgili kişilerin bilincinin artmasıyla birlikte çocuk haklarının savunulması da başlanmıştır. Günümüzün çağında çocuk halen yetişkinler tarafından kötüye kullanma, istismar ve çalıştırılmaya devam edilmektedir. Halbuki, çocuk, çocukluğunu doyasıya yaşamalı, bulunduğu ülkede devlet ve toplum olarak sahip çıkmalı eğitim hakkını sonuna kadar kullanmalıdır. Yaşaması gerektiği biçimde yaşamalı oyun oynamalı, gereğinden fazla sorumluluklar verilmemeli ve kendi doğal ortamında büyümelidir. Yetişkinler, çocuklara iyi bir model olmalı ve doğruya özendirmelidir. Eğitim alan çocuğun kişiliği tam oluşur ve topluma sorunsuz yararlı bireyler yetişir. Yaşından büyük işler yapması istenen çocukların hata yapma potansiyeli çok daha fazla olur. Çocuk sadece çocukluk çağında ne gerekiyorsa onu yaşamalıdır. Çocuklardan yaşından fazla sorumluluk almalarını beklemek onların çalışmasını istemek yanlış olur.

Maddi durumu iyi olmayan ailelerin çocuklarına devlet sahip çıkmalı eğitim masraflarını karşılamalı çocukların çalışma hayatına atılmalarına engel koymalıdır. Günümüzde çalışmaya zorlanan ve bir çok kötü olay ile karşı karşıya kalan çocuklardan etkilenen ve çocukların iç dünyasını yani, ruhsal durumunu sanatı ile anlatan çağdaş sanatçılar çocuk bedenini sıklık ile kullanmaya devam etmektedir.

Çocuk imgesi kullanımı günümüz çağdaş sanatında bir çok sanatçı tarafından malzeme ve teknik çeşitliliği ile kullanıldığı araştırma tarafından kanıtlanmıştır.

Çağdaş sanat ile bilirlikte geçmişte kullanılan çocuk figürleri birey yani tek olarak kullanılmaya başlamıştır. Çoğunlukla çocuğu oyuncağı, hayali, doğal duruşu ile yada içsel duygularının bedensel diline yansması ile birazda mizahi olarak ortaya konulmuştur. Bazı plastik çalışmalarda ise, çocuk üzerinde doğa tahribatları, sosyal bozulmalar çeşitli mesajlar vermek üzere yapılan çalışmalara rastlanmıştır. Tüm bu araştırmalar doğrultusunda, ele alınan sanatçıların çocuk imgesi kullanımı gözlemlenmiştir. Çocuk bedeninin narin, kırılğan ve savunmasız oluşundan yararlanarak, çocuk bedeninin

yetişkinler tarafından maruz bırakıldığı kötü olaylar ve izleri sanat aracılığıyla hissettirmek istemişlerdir. Buna bağlı olarak tez sonucunda çocuğun sadeliği, içtenliği göz önünde bulundurularak yapılan seramik çalışmalarında çocuk imgesinin bedensel ifadeciliğinden yararlanılmış ve çocukların kendi dünyası vermiş oldukları bedensel tepkiler ile anlatılmak istenmiştir.

KAYNAKÇA

- Daşçı, S. (2008), *Avrupa Resminde Çocuk İmgesi*, Bağlam Yayınları, İstanbul.
- Erdoğan, F. C. (2015), *Sanatın Büyük Ustaları-Velâzquez*, Hayalperest Yayınevi, İstanbul
- Angelo Tantuferi (2009) *Michelangelo ATS Italia Editrice*
- Mitoloji* (2008) 4. Baskı Başvuru Yayınları
- Nilüfer Ö. (2018) *Barok Resim ve Heykel sanatı* , Hayalperest Yayın evi, İstanbul
- Ergüven, M.(1996), Günal N., *Bilim Sanat Galerisi*, İstanbul
- 500 Sanatçı 500 Sanat Eseri* (1994) Sanat Kitabı Yapı Yayın, İstanbul
- Ergüven, M. (1997) Neş'e Erdok, *Bilim Sanat Galerisi*, İstanbul
- Daniele P. (2009) *Bernini Sculpture and Architect ATS Italia Editrice*
- Ersöz, B-Bahar, T (2012), *Altın Çocuklar-16.-19. Yüzyıl Avrupası'ndan Portreler*, Pera Müzesi Yayını, İstanbul
- E.L.Buchholz-B.Zimmermann (2005), Çev Mine Dumanoğlu, *Pablo Picasso; Hayatı ve Eserleri*, Literatür Yayınları, İstanbul
- Gallati, Dayer B. (2004), *Children of the Gilded Era, Merrell Publishers Limited*, Londra
- Gabriele C. (1998), *Art Book-Matisse* Çev. Beyza Sumer Dost Yayınları, Ankara
- Heslewood, Juliet (2013), *Child-Portraits by 40 Great Artists*, Frances Lincoln Limited, Londra
- Krausse, A-C. (2005), *Rönesans'tan Günümüze Resim Sanatının Öyküsü*, Çev. Dilek Zaptçioğlu, Literatür yayıncılık., Almanya
- Kolektif, (2012) *Goya Zamanın Tanığı*, (Sergi Kataloğu) Suna ve İnan Kiraç Vakfı, Pera Müzesi
- L.Andergassen-H.Fischer (2007), *Kathe Kollwitz*, Diözesanmuseum Hofburg Brixen, Almanya
- Lieberman, William S. (1954) *Picasso- Blue And Rose Periods, Pocket Books*; Harry Abrams, New York
- Rapelli, P. (2001), *Art Book-Goya*, Çev. Aykut Hakverdi, Dost Yayınları, Ankara

Sartre, J.P (2013), *Varoluşçuluk*, Çev. Asım Bezirci, Say Yayınları, İstanbul
 Spies, Werner (1996), *Picasso's World of Children*, Prestel Verlag, Munich-
 New York

Thomas, Greg M. (2010), *Impressionist Children*, Yale Books, Londra

Wildenstein, D. (2002), Gauguin, Skira Editore-Widenstein İnstitute, Milan-
 Paris

Whitford, F. (1993), Egon Schiele, Thames and Hudson Ltd, London

Walther, Ingo F. (2005), *Picasso*, Çev.Ahu Antmen, Remzi Kitabevi, İstanbul

EK KAYNAKÇA

genderi.org/bizans-ikonalarindan-gunumuze-sanatta-meryem-ve-cocuk-motifi1.html?page=2

<https://tr.khanacademy.org/humanities/ancient-art-civilizations/greek-art/hellenistic/v/enamored>

<https://www.sanatabasla.com/2016/07/melun-ikilisi-meleklerle-cevrili-meryem-ve-cocuk-isa-the-melun-diptych-virgin-and-the-child-surrounded-by-angels-fouquet/>

arsizsanat.com/bati-sanatinda-anne-ve-cocuk-madonna/

Sanatta Değişen Çocukluk' imgesi: Gottfried Helnwein'in Çocukları Pınar Atlı
dergipark.org.tr/tr/download/article-file/358006

İNTERNET KAYNAKLARI:

Görüntü 1: Kuş yüzlü Ana tanrıça Terracotta M.Ö 1200-1450 8x20cm
 Kıbrıs

Kaynak: https://research.britishmuseum.org/research/collection_online/collection_object_details.aspx?objectId=400210&partId=1

Görüntü 2 : İsus ve oğlu Horus M.Ö 1360 Bronz Mısır 19.1 x 4.1 x 10.8 cm

Kaynak: http://www.tarihpedia.com/misir_tanrilar_isis.html

Görüntü 3 : Romus ve Remulus'u emziren Kurt 5.yüzyıl Capitoline Müzesi
 75x114cm

Kaynak: <https://www.arkeolojikhaber.com/haber-romus-ve-romulus-5003/>

Görüntü 4: “Meryem ve Çocuk İsa” Ahşap oyma 79.5 x 31.7 x 29.2 cm
1175–1200

Kaynak: <https://www.metmuseum.org/blogs/collection-insights/2018/virgin-and-child-sculptures-met-cloisters-heavenly-bodies>

Görüntü 5: “Meryem ve Çocuk İsa”, Ahşap Üzerine Tempera, 68x47 cm,
1280

Kaynak: <http://arsizsanat.com/orta-cag-resminde-italo-byzantine-izler/>

Görüntü 6: Bakire ve Çocuk Mermer 1350 223x150cm

Kaynak: <http://onceiwasa cleverboy.blogspot.com/2017/01/fourteenth-century-alabaster-virgin-and.html>

Görüntü 7: Leonardo da Vinci virgin with the laughing child 1472

Kaynak: <https://www.sott.net/article/409428-Virgin-with-laughing-child-Scholars-unveil-Leonardo-da-Vincis-only-surviving-sculpture>

Görüntü 8: Madonna ve Çocuk 1480-1532 245.7 x 137.3 cm

Kaynak: <https://www.brooklynmuseum.org/opencollection/objects/9692>

Görüntü 9: Cherubimlerle Meryem ve Çocuk İsa yakl.1485 Andrea
Montegna ahşap üzeri tempera 88x71cm

Kaynak: <https://useum.org/artwork/The-Madonna-of-the-Cherubim-Andrea-Mantegna-1485>

Görüntü 10: Çocuk İsa'ya Tapınma Correggio tuval üzerine yağlı boya 1518-
1520 81x67cm

Kaynak: <http://www.antoniodacorreggio.org/The-Adoration-Of-The-Child-1518.html>

Görüntü 11: Rubens, Peter Paul (1577-1640) Madonna Adored by Angels,
Baroque | Rococo and Baroque Style - The Holy

Kaynak: http://hoocher.com/Peter_Paul_Rubens/Peter_Paul_Rubens.htm

Görüntü 12: Hemşire ve Çocuk 1590 106x90cm

Kaynak: https://www.wikiwand.com/nl/Virgo_lactans

Görüntü 13: Lucas Cranach the Elder-Caritas 1534 52x32cm

Kaynak: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucas_Cranach_d.%C3%84._-_Caritas,_1534_\(Schaffhausen\).jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lucas_Cranach_d.%C3%84._-_Caritas,_1534_(Schaffhausen).jpg)

Görüntü 14: Giacinto Gimignani “Bir Çocuğun Ruhü İçin Mücadele Eden Melek ve Şeytan” 1606 tuval üzeri yağlıboya 67x50cm
Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Giacinto_Gimignani

Görüntü 15: *Pieter Paul Rubens “ Romulus ve Remus” 2,130x120mm 1616*
Kaynak: <https://cloacamaxima1.wordpress.com/personen/legendarische-figuren/remus/>

Görüntü 16: Giovanni Francesco Romanelli 1610-1662 tuval üzeri yağlı boya 94x123cm
Kaynak: <https://ms.ticotourandtravel.com/1288-fast-facts-on-kronos>

Görüntü 17: Simon Hurtrelle “Kronos” Mermer 1699
Kaynak: <http://utpictura18.univ-montp3.fr/GenerateurNotice.php?numnotice=B0961>

Görüntü 18: Charles Joseph Natoire “Venus ve Adonis” yağlı boya 1740 94.9 x 119.1 cm
Kaynak: <https://www.philamuseum.org/collections/permanent/84635.html>

Görüntü 19: Thomas Banks Thetis, “Styx Nehri'nden sarkıtılan çocuk “Mermer heykel 1790
Kaynak: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Thetis_dipping_Achilles_in_the_River_Styx_by_Thomas_Banks_02.jpg

Görüntü 20: Jacques Lois David “Venüs ve Üç Güzelliğin Silahsızlandırdığı Mars”
Tuval üzerine yağlı boya 1824 304x265cm
Kaynak: <https://www.theartstory.org/artist/david-jacques-louis/artworks/>

Görüntü 21: Rogier Van Der Weyden “Meryem’in resmini yapan Aziz Luka” 1399 137x110cm
Kaynak: <https://naruhog.ru/tr/sleep/rogir-van-der-veiden-biografiya-i-kartiny-hudozhnika-v-zhanre-severnoe/>

Görüntü 22: Pieter Bruegel “Çocuk Oyunları” ahşap üzeri yağlıboya 1560 118x161cm
Kaynak: <https://bilimvegelecek.com.tr/index.php/2016/07/01/cocuk-oyunlari-ve-bruegelin-oyunu/>

Görüntü 23: Sir Anthony van Dyck "Bir Aile Portresi" 1618 tuv.üz yağl.
113x94cm Kaynak: <https://gameriskprofit.ru/tr/dosug-i-otdyh/biografiya-i-kartiny-hudozhnika-van-deika-van-deik-biografiya-i-kartiny/>

Görüntü 24: Pieter de Grebber "Anne ve Çocuğu" 1622 ahşap üzeri yağlı boya 99x73cm

Kaynak: <https://www.franshalsmuseum.nl/en/art/mother-and-child/>

Görüntü 25: Louis le Nain Köylü Aile 1643 tuv.üz.yağl.
113x159cm Kaynak: <https://tr.khanacademy.org/humanities/monarchy-enlightenment/baroque-art1/france/v/antoine-or-louis-le-nain-peasant-family-in-an-interior-2nd-quarter-of-the-17th-century>

Görüntü 26: Pierre Mignard "Kabarcık Üfleyen Marie Anne de Bourbon" tuval üzeri yağlı boya 1674 132x96cm
Kaynak: https://art.rmngp.fr/fr/library/artworks/pierre-mignard_louise-marie-de-bourbon-mademoiselle-de-tours_huile-sur-toile-f1c2b0f0-f671-4e42-8c2b-fd2291db6b9c

Görüntü 27: William Hogarth Graham Ailesi Çocukları 1742
160x181cm Kaynak: <http://georgianaduchessofdevonshire.blogspot.com/2011/01/hogarths-graham-children.html>

Görüntü 28: Giacomo Ceruti Sepetli çocuk 1745 tuv.üz. yağl. 130x95cm
Kaynak: <https://www.analisdellopera.it/pitocchetto-portarolo-seduto/>

Görüntü 29: Francisco Goya "Manuel Osorio Manrique de Zúñiga", Tuval üzerine yağlıboya, 127x101.6 cm, 1788

Kaynak: <https://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/49.7.41/>

Görüntü 30: Edouard Manet "Flüt Çalan Çocuk", Tuval üzerine yağlıboya, 160x97 cm, 1866

Kaynak: <https://resimbiterken.wordpress.com/2014/06/15/edouard-manetin-the-fifer-eseri/>

Görüntü 31: Renoir "Martial Caillebotte'un Kızları", Tuval üzerine yağlıboya, 65x81 cm, 1895

Kaynak: <https://www.1st-art-gallery.com/Pierre-Auguste-Renoir/The-Children-Of-Martial-Caillebotte.html>

Görüntü 32: Picasso “Güvercinli Çocuk”, Tuval üzerine yağlıboya, 73x54 cm, 1901

Kaynak: <https://paintingvalley.com/child-with-a-dove>

Görüntü 33: Pierre Auguste Renoir Oyun oynayan Claude Renoir 1906 46x55cm

Kaynak: <https://www.musee-orangerie.fr/en/artwork/claude-renoir-playing>

Görüntü 34: Henri Matisse “Piyano Dersi”, Tuval Üzerine Yağlıboya, 245.11x 212.725 cm, 1916

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-m/matisse-henri/henri-matisse-piyano-dersi-11477/>

Görüntü 35: *Kaynak: <https://artofdarkness.co/post/139569584934/otto-dix-baby-with-umbilical-cord>*

Görüntü 36: Picasso “Bebeğiyle ve Oyuncak Atıyla Maya”, Tuval Üzerine Yağlıboya, 73x60cm, 1938

Kaynak: https://www.researchgate.net/figure/Pablo-Picasso-Maya-with-a-Doll-1938_fig1_266908918

Görüntü 37: Kathe Kollwitz “Tohum Meyveleri Örtünmemelidir”, Litografi, 37x39,5cm, 1941

Kaynak: <https://www.theartstory.org/artist/kollwitz-kathe/artworks/>

Görüntü 38: Vincent Van Gogh “Bebek Marcelle Roulin” 35x24cm 1888

Kaynak: <http://www.vincent-van-gogh-gallery.org/The-Baby-Marcelle-Roulin.html>

Görüntü 39: Marlene Dumas “İlk İnsanlar” - 1991

Kaynak: http://www.artnet.com/magazineus/features/finch/finch12-11-08_detail.asp?picnum=1

Görüntü 40: Paul Gauguin “Uyuyan Çocuk” 1903

Kaynak: <https://www.tarihnotlari.com/paul-gauguin/>

Görüntü 41: Paula Modersohnbecker “Kırmızı Minderde Oturan Çocuk” 66,5 × 58 cm 1904

Kaynak: <https://www.istanbulsanatevi.com/sanatcilar/soyadi-b/becker-paula-modersohn/paula-modersohn-becker-kirmizi-kareli-yastikta-ciftci-cocugu-3369/>

Görüntü 42: Balthus “Kız ve Kedi” 1912 59 x 51 cm

Kaynak: <https://www.latimes.com/entertainment/arts/la-xpm-2014-jan-04-la-et-cm-balthus-20140105-story.html>

Görüntü 43: Köthe Kollwitz "Hayatta Kalanlar" 1922

Kaynak: <https://www.ikon-gallery.org/event/kathe-kollwitz/>

Görüntü 44: Pablo Picasso "Paulo Soyтары Kılığında", Tuval Üzerine Yağlıboya, 130x 97,5 cm, 1924

Kaynak: <https://www.museopicassomalaga.org/en/paul-dressed-harlequin>

Görüntü 45: Salvador Dali "Dünyadaki Bebek Haritaları" 47x39cm 1939

Kaynak: <https://www.salvador-dali.org/en/artwork/catalogue-raisonne-paintings/1939/485/baby-map-of-the-world>

Görüntü 46: Jesus Ortiz Tajonar "Anne ve Çocuk Markette" 83x67cm

Kaynak: https://www.1stdibs.de/mobel/wandschmuck/gemalde/mutter-und-kind-auf-dem-markt-gemalde-von-jesus-ortiz-tajonar/id-f_6067363/

Görüntü 47: Gottfried Helnwein – "Utanç Verici" 60x35cm 1971

Kaynak: https://www.helnwein.com/works/watercolors/image_553-Peinlich-Embarrassing

Görüntü 48: Neşet Günal "Korkuluk II" 186x116cm 1986

Kaynak: <http://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=108&Sayfa=144>

Görüntü 49: Marlene Dumas Ressam 200,7 x 99,7 cm 1994

Kaynak: <https://www.moma.org/collection/works/101473>

Görüntü 50: Banksy "Kırmızı Balonlu Kız" 35x50cm 2002

Kaynak: <https://onedio.com/haber/tarihe-gecen-acik-artirma-banksy-nin-eseri-1-4-milyon-dolara-satildiktan-hemen-sonra-kendini-imha-etti-843090>

Görüntü 51: Neş'e Erdok "Pembe Çantalı Kız" 130x97 cm 2007

Kaynak: http://www.neseerdok.com.tr/resimler.asp?g_id=41&s=1&r=350&l=

Görüntü 52: Neş'e Erdok "Gölköy" 150x100 cm 2012

Kaynak: http://www.neseerdok.com.tr/resimler.asp?g_id=46&s=2&r=422&l=

Görüntü 53: Bankys – "Köle İşçi" 2012

Kaynak: <https://cekirdekcocukblog.wordpress.com/2012/12/03/bangladeste-yaygin-cocuk-isciligi/>

Görüntü 54: Erdoğan Ergün 2015

Kaynak:

<http://www.heiditrautmann.com/category.aspx?CID=4566888272#.Xffl5-gzZPY>

Görüntü 55: Gustav Sundiv “Anne ve Çocuk” 2016

Kaynak: <https://www.gustavsundin.com/>

Görüntü 56: Gustav Sundiv “Baba ve Oğlu” 2016

Kaynak: <https://www.gustavsundin.com/>

Görüntü 57: Jerôme Duquesnoy Manneken Pis 1619

Kaynak: <https://www.brusselcitymuseum.brussels/en/discover/masterpiece/manneken-pis-1619-1620>

Görüntü 58: Wilhelm Lehmbruck “Oturan Çocuk” 34x19cm 1910

Kaynak: <https://www.art-bronze-sculptures.com/302/wilhelm-lehmbruck-bronze-sitting-boy-signed-1910>

Görüntü 59: Giovanni De Martino “Çocuk” 44x 23 cm 1870-1935

Kaynak: https://www.lamaisondelapetitesara.com/en/cat0_22895_23149/collectibles/bronze-figures/p746760-giovanni-de-martino-1870-1935-bronze-sculpture.php

Görüntü 60: Abastenia St Leger Eberle “Anne ve Çocuk” 1919

Kaynak: <https://www.pbs.org/wgbh/roadshow/season/18/detroit-mi/appraisals/1919-eberle-mother-child-bronze--201301A22/>

Görüntü 61: De Martino Giovanni “Yengeç Avcısı” 1870 1935

Kaynak: <https://www.proantic.com/en/display.php?mode=obj&id=258888>

Görüntü 62: Gustav Vigeland “Sinirli Çocuk” 1940

Kaynak: <https://pxhere.com/tr/photo/826161>

Görüntü 63: Unlauf “Anne ve Çocuk” 1950

Kaynak: <https://www.umlaufsculpture.org/1950-1959?lightbox=datItem-it49824c>

Görüntü 64: Henry Moore “Aile” 248 x 356 cm 1950

Kaynak:

[https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Henry_Moore,_Family_Group_\(1950\).jpg](https://tr.wikipedia.org/wiki/Dosya:Henry_Moore,_Family_Group_(1950).jpg)

Görüntü 65: Marie Uchytilová “Savaşın Çocuk Kurbanları” 1969

Kaynak: <https://www.ekmekvegul.net/sectiklerimiz/gunun-heykeli-savasin-cocuk-kurbanlari-icin-anit>

Görüntü 66: Daryl Smith “Sadako Sasaki” 1990

Kaynak: <https://historylink.org/File/9352>

Görüntü 67: Chong Fah Cheong “Eğlenen Çocuklar” 2000

Kaynak: [https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_First_Generation_\(2000\)_by_Chong_Fah_Cheong,_Cavenagh_Bridge,_Singapore_-_20090120.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:The_First_Generation_(2000)_by_Chong_Fah_Cheong,_Cavenagh_Bridge,_Singapore_-_20090120.jpg)

Görüntü 68: Banksy "balerina with action man parts" 2005

Kaynak: <https://www.invaluable.com/auction-lot/banksy-ballerina-with-action-man-parts-240-c-2a04b9d9ef>

Görüntü 69: Sam Jinks Bebek 2005

Kaynak: <http://www.wearegags.com/blog/?p=1567>

Görüntü 70: Cynthia Consentino "Çiçek Kız" 2007

Kaynak: <https://theartsalonblog.wordpress.com/2014/05/03/cynthia-consentino/>

Görüntü 71: Dionisio Cimarelli "Çocuk No:3 " 2008

Kaynak: <http://www.dionisiocimarelli.com/>

Görüntü 72: Yaşam Şaşmazer "Erkek Çocuk" 130 cm 2009

Kaynak: <https://yankicaliskan.wordpress.com/2009/09/14/yasam-sasmazerin-heykel-sergisi-yasam-sasmazers-sculpture-exhibiton/yasam-sasmazer-oglan-2/>

Görüntü 73: Yaşam Şaşmazer "Bööö" 2010

Kaynak: <https://yankicaliskan.wordpress.com/2009/09/14/yasam-sasmazerin-heykel-sergisi-yasam-sasmazers-sculpture-exhibiton/yasam-sasmazer-oglan-2/>

Görüntü 74: Dina Margolina "Oynayan Çocuklar" 38 x 50 x 12 cm 2010

Kaynak: http://www.artparks.co.uk/sculptors_sculptures.php?artistID=1647&sculptor=dina_margolina

Görüntü 75: Cynthia Consentino "Silahlı Kız" 12.5x11.5 cm 2010

Kaynak: <https://cynthiaconsentino.com/sculpture/>

Görüntü 76: Damien Hirst "Fetüs" 2013

Kaynak: <https://news.artnet.com/art-world/damien-hirst-public-fetus-works-go-back-up-in-doha-1398895>

Görüntü 77: Gerhard Demetz 2012 66 1/8 x 20 1/2 x 12 5/8

Kaynak: <http://www.jackshainman.com/exhibition128-image=686.html>

Görüntü 78: Yaşam Şaşmazer "Kötücül Kız" 2012

Kaynak: <https://keremkeskinblog.wordpress.com/2017/05/11/tekinsiz-cocuklar-kotucul-ikizler-ve-golgeler/>

Görüntü 79: Malgorzata Chodakowska "Kleine Balerina" 2015

Kaynak:<https://curiator.com/art/malgorzata-chodakowska/kleine-ballerina>

Görüntü 80: Can Aktaş "Bebek" 2015

Kaynak:<http://www.egepostasi.com/haber/fuar-izmir-de-bebek-heykeli/121039>

Görüntü 81 : Hans Op de Beeck "Timo" 2017

Kaynak:<http://www.hansopdebeeck.com/works/2018/timo>

Görüntü 82: Alison Bell "Ayın Üzerinde" 2017

Kaynak:<http://kirkcudbrightartmap.co.uk/venues/the-whitehouse-gallery/>

Görüntü 83: Damien Hirst child 2018

Kaynak:<http://www.hurriyetdailynews.com/qatar-unveils-hirsts-miraculous-journey-56104>

Görüntü 84: Willy Verginer "Çocuk ve Deniz" 2019

Kaynak:<https://www.twipu.com/marutguven/tweet/1142720561656881152>

Görüntü 85: Benjamin "Yamaç" 23" x 9" x 8"1959

Kaynak: <https://www.bidsquare.com/online-auctions/hill-auction-gallery/1959-leroy-benjamin-american-figural-art-sculpture-1356032>

Görüntü 86: Maria Rita Pires 1975

Kaynak:https://www.lilavert.com/blog_lilavert/maria-rita-paper-sculpteur/

Görüntü 87: Audrey Blackman "Woman Lib" 23x14cm 1977

Kaynak: <https://vads.ac.uk/large.php?uid=74699&sos=0>

Görüntü 88: Audrey Blackman "ÇOCUK" 1990

Kaynak:<https://www.artuk.org/discover/artists/blackman-audrey-19071990>

Görüntü 89: Akio Takamori "Uyuyan Kadın ve Çocuk" 2003

Kaynak:<https://www.artslant.com/global/artists/show/9512-akio-takamori?page=1&tab=ARTWORKS>

Görüntü 90: Akio Takamori "Çocuklar" 2007

Kaynak:<https://www.artslant.com/global/artists/show/9512-akio-takamori?page=1&tab=ARTWORKS>

Görüntü 91: Cynthia Consentino "Çiçek Kız" 2007

Kaynak:<https://theartsalonblog.wordpress.com/2014/05/03/cynthia-consentino/>

Görüntü 92: Nella Buscot 2008

Kaynak: [http://www.nella-](http://www.nella-buscot.com/photos.php?lng=1&titre=3%20et%202%20font%205)

[buscot.com/photos.php?lng=1&titre=3%20et%202%20font%205](http://www.nella-buscot.com/photos.php?lng=1&titre=3%20et%202%20font%205)

Görüntü 93: Cynthia Consentino "Öfke Nöbeti" 2009

Kaynak: <https://cynthiaconsentino.com/sculpture/>

Görüntü 94: Maria Rubinke "Küçük Tehlikeli Faktör" 2011

Kaynak: <https://www.artupon.com/blog/maria-rubinke/>

Görüntü 95: Maria-Rubinke "Kanlı" 2013

Kaynak: <https://www.artupon.com/blog/maria-rubinke/>

Görüntü 96: Christina Bothwell "Yaşayan Hayalet" 2014

Kaynak: <https://www.thatcreativefeeling.com/masters-of-glass-sculpture/christina-bothwell-3/>

Görüntü 97: Christina Bothwell "Renkli Rüyalar" 2014

Kaynak: <https://imgur.com/gallery/bCJVd/comment/235978321>

Görüntü 98: Jurga Martin 2014

Kaynak: <https://ariananadia.livejournal.com/251864.html>

Görüntü 99: Jurga Martin 2014

Kaynak: <http://artodyssey1.blogspot.com/2013/06/jurga-martin.html>

Görüntü 100: Perihan Şan Arslan "Çocukluk" 63x58x5cm 2014

Kaynak: https://www.galerisoyut.com.tr/ngg_tag/perihan-san-aslan/

Görüntü 101: Johnson Tsang "Yine! Bunu Kim Yaptı?" 2014

Kaynak: <https://www.cobosocial.com/art-and-design/taipei-kind-of-art-art-taipei-2015/>

Görüntü 102: Kimberly Cook "Benim Yönüm" 2015

Kaynak: https://www.pencegallery.org/EDITS%202016/02_FEB/Kimberly%20Cook/large/01.jpg

Görüntü 103: Ronit Baranga "Mezar Bekçi Çocukları" 2015

Kaynak: <https://beautifulbizarre.net/2019/10/23/interview-with-ronit-baranga/>

Görüntü 104: Gunyoung Kim 2016

Kaynak: <http://www.gunyoungkim.com/>

Görüntü 105: Kimberly Cook "Into the Briar Patch" 2016

Kaynak: https://www.pencegallery.org/EDITS%202016/02_FEB/Kimberly%20Cook/large/04.jpg

Görüntü 106: Gunyoung Kim Paylaşılabilir 2016

Kaynak: <http://www.gunyoungkim.com/>

Görüntü 107: Christina Bothwell 2017

Kaynak: <https://imgur.com/gallery/bCJVd/comment/235978321>

Görüntü 108: Anne-Laure Pérès 2018

Kaynak: <https://www.annelaure-peres.com/>

Görüntü 109: Johnson Tsang” Yüksek Işık” 2019

Kaynak: <https://cfileonline.org/art-johnson-tsangs-cherub-sculptures-contemporary-ceramic-art-cfile/5-johnson-tsang-contemporary-ceramic-art-cfile/>

ÖZGEÇMİŞ

1990 yılında Lefkoşa'da doğdu. 2011 Yılında Yakın Doğu Üniversitesi'nde Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Plastik Sanatlar bölümünden mezun oldu.2012 Yılında Yakın Doğu Üniversitesi'nde Eğitim Bilimleri Enstitüsü Orta Eğitim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisansını tamamladı. 2012 yılından bu yana eğitimci olarak görevine devam etmektedir. Bunun yanında sanatsal çalışma grupları ve atölyeler oluşturarak çocuklar ile çalışmalarını sürdürmektedir. 2007 yılından bu yana ulusal ve uluslararası bir çok workshop, seminer ve sergide yer aldı. Kuzey Kıbrıs Seramikçiler Derneği, EMAA Başkent Sanat Merkezi ve Kuzey Kıbrıs Kâğıt Sanatçıları Derneği'ne üyelikleri bulunmaktadır. Şu an da Yakın Doğu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Plastik Sanatlar bölümünde Yüksek Lisans eğitimini sürdürürken aynı zamanda Atatürk Meslek Lisesi Seramik bölümünde seramik öğretmenliği yapmaktadır.